

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2014–2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Václav Oberajtr

Alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Karel Machulda

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2014-2015

BACHELOR THESIS

Václav Oberajtr

Alcohol and other addictive substances in road transport

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Ing. Karel Machulda

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 20.2.2015

Václav Oberajtr

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Karlu Machuldovi za cenné rady, odborné vedení, připomínky, inspiraci a za pomoc při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat i všem ostatním, kteří mi přispěli cennými radami.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě. V úvodních kapitolách bakalářské práce jsou vypsány a vysvětleny základní pojmy, které s touto problematikou souvisejí. Konkrétně jsou těmito termíny alkohol, návyková látka, stav vylučující způsobilost, přestupek, dopravní přestupek, přestupkové řízení a trestný čin. Druhá kapitola se zabývá řízením pod vlivem alkoholu. Zde je zmíněna nulová tolerance alkoholu, výskyt alkoholu v dopravě a jeho působení na řidiče motorového vozidla. Dále se tato kapitola zabývá přestupky a trestnými činy spojenými s touto problematikou. Třetí kapitola pojednává o jednotlivých návykových látkách a jejich působení na řidiče, a o přestupcích a trestných činech, kterých se řidiči pod vlivem návykových látek mohou dopustit. V praktické části práce bylo vytvořeno dotazníkové šetření, které zjišťovalo názor a informovanost veřejnosti o problematice alkoholu a jiných návykových látkách v silniční dopravě. V tomto šetření bylo stanoveno několik hypotéz, které byly potvrzeny nebo vyvráceny.

Klíčová slova

Alkohol, návyková látka, omamná psychotropní látka, přestupek, trestný čin, doprava, řidič.

Annotation

This bachelor's thesis deals with the alcohol problems and other addictive substances in road transport. First, the basic terms connected with the issue are described. Particularly, the terms are alcohol, addictive drugs, transgression, traffic offence, and criminal act. The second chapter focuses on driving while intoxicated. Zero tolerance drunk driving, presence of alcohol in road transport and its impact on a driver are mentioned here. Moreover, the chapter deals with transgression and criminal acts connected with driving while intoxicated. The third chapter discusses individual addictive substances, their impact on a driver, then transgressions and criminal acts that drivers can commit while intoxicated. In the practical part of this work, a questionnaire has been made in order to ascertain the opinion and awareness of the public concerning the issue of alcohol problems and addictive substances in road transport. Here, several hypothesis have been made, some of them were confirmed and other disproved.

Key words

Alcohol, addictive substance, narcotic psychotropic substance, a misdemeanor, crime, transportation, driver.

OBSAH

OBSAH.....	7
1 ÚVOD.....	9
1 VYSVĚTLENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
1.1 Alkohol.....	11
1.2 Návyková látka.....	11
1.3 Stav vylučující způsobilost	12
1.4 Přestupek.....	13
1.5 Dopravní přestupek	14
1.6 Přestupkové řízení.....	15
1.7 Trestný čin.....	15
2 ŘÍZENÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL POD VLIVEM ALKOHOLU.....	17
2.1 Nulová tolerance alkoholu	18
2.2 Alkohol a doprava	19
2.3 Vliv alkoholu na chování řidiče	20
2.4 Přestupky a trestné činy spojené s alkoholem v provozu na pozemních komunikacích	21
2.4.1 Přestupky spojené s řízením pod vlivem alkoholu	22
2.4.2 Trestné činy spojené s řízením pod vlivem alkoholu	22
2.5 Odmítnutí se podrobit dechové zkoušce	24
3 ŘÍZENÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL POD VLIVEM JINÉ NÁVYKOVÉ LÁTKY	26
3.1 Typy jednotlivých druhů jiných návykových látek a jejich působení na řidiče motorového vozidla.....	26
3.1.1 Konopné drogy	28

3.1.2 Opiáty.....	28
3.1.3 Stimulační drogy.....	30
3.1.4 Halucinogenní drogy.....	33
3.1.5 Těkavé látky.....	35
3.1.6 Psychotropní léky	35
3.2 Přestupky a trestné činy spojené s řízením pod vlivem jiné návykové látky.....	37
3.2.1 Přestupky spojené s řízením pod vlivem jiné návykové látky.....	37
3.2.2 Trestné činy spojené s řízením pod vlivem návykové látky	38
4 PRAKTICKÁ ČÁST	40
4.1 Cíl analýzy praktické části práce.....	40
4.2 Metodologie šetření.....	40
4.3 Vyhodnocení dat z dotazníku.....	42
4.4 Vyhodnocení hypotéz.....	56
4.5 Zhodnocení dotazníkového šetření	57
5 ZÁVĚR.....	60
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	62
SEZNAM GRAFŮ	66
SEZNAM PŘÍLOH.....	67

1 ÚVOD

Výběr tématu bakalářské práce byl zaměřen na problematiku spojenou se silniční dopravou, a to konkrétně na alkohol a jiné návykové látky. Toto téma bylo zvoleno z důvodu, že se s touto problematikou setkávám a je stále více aktuální. Týká se nás všech, jak řidičů motorových vozidel, cyklistů, tak i chodců. Hlavním důvodem bylo, že pracuji u Policie České republiky na oddělení dopravního inspektorátu v Plzni. S problematikou alkoholu a jiných návykových látek se tak často zaobírám.

Dle statistik uvedených v Ústavu zdravotnických informací a statistik v ČR je Česká republika jedním z největších uživatelů alkoholu. Z toho vyplývá závažné nebezpečí, že osoby pod vlivem alkoholu nebo i jiné návykové látky se účastní jakýmkoliv způsobem silniční dopravy. Nejzávažnějším problémem je při řízení motorových vozidel požití alkoholu, ale i jiných návykových látek. Drogy působí na fyzickou i psychickou stránku řidiče. V lepších případech je řidič v takovémto stavu přistižen Policií České republiky, kdy je mu zabráněno pokračovat v další jízdě a nadále nemůže ohrožovat jak sebe, tak ostatní účastníky silničního provozu. V těch horších případech dochází často k dopravním nehodám s vážnými následky na zdraví a majetku.

Není snadné přesvědčit společnost, že je to velice závažné a nebezpečné, když uživatel požije alkohol nebo užije jinou látku, která ovlivňuje psychiku před řízením nebo při řízení motorového vozidla. V dnešní době existuje více organizací, jako je například BESIP (bezpečnost silničního provozu), které se snaží různými způsoby tomuto jednání zabránovat a to například poukázáním na krizové situace, ke kterým může docházet, nebo zdůrazněním, jak lze tímto jednáním zničit život nejen sobě, ale i ostatním. Na mnohé uživatele tato snaha nemá žádný vliv.

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě základní části, a to na teoretickou a praktickou. Cílem teoretické části práce bude vytvořit ucelený souhrn informací k problematice užívání alkoholu a jiných psychotropních látek. Účelem bude, aby čtenář po přečtení této části práce zjistil, jak může alkohol a jiná návyková látka negativně ovlivnit jeho chování a schopnost řídit motorové vozidlo. Toto by mělo působit na čtenáře jako prevence.

V úvodní kapitole budou vytyčeny a vysvětleny základní pojmy, které s problematikou alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě souvisejí. Další kapitoly budou zaměřeny na řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek. Zde by mělo být srozumitelným způsobem popsáno, jak alkohol ovlivňuje v jednotlivých stádiích chování řidiče. Také bych zdůraznil nulovou toleranci alkoholu u nás v České republice. Dále budou popsány přestupky a trestné činy, kterých se uživatel alkoholu může při řízení motorových vozidel dopustit. Dále se práce bude zaměřovat na jiné návykové látky – drogy v silniční dopravě. Budou popsány základní druhy drog, jejich působení na uživatele a hlavně na schopnost řídit motorové vozidlo. Stejně jako u alkoholu se práce zabývá přestupky a trestnými činy spojenými s užíváním jiných návykových látek v silniční dopravě.

V praktické části práce bude použita metoda dotazníkového šetření. V úvodu této práce budou stanoveny cíle šetření a na základě toho vytvořeny hypotézy, z těchto hypotéz bude následně vytvořen dotazník. Jedním z prostředků šetření je oslovení jednoho sta respondentů. Poté budou stanovené hypotézy buď to potvrzeny, nebo vyvráceny. Pomocí těchto hypotéz bude zjišťován názor dotázaných respondentů na alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě. Také bude ověřováno, zda je respondent dostatečně informován o této problematice a způsobu, který by byl dle dotázaných nejefektivnější k přesvědčení, aby neřídili motorové vozidlo pod vlivem alkoholu nebo drogy. Toto šetření by v budoucnu mohlo posloužit jako podklad pro výzkum účinnější informovanosti o problematice alkoholu a jiných návykových látek pro širší veřejnost.

1 VYSVĚTLENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

V úvodní kapitole bude práce zaměřena na vysvětlení základních pojmů, které jsou klíčové ke zpracování této bakalářské práce. Jsou to nejčastěji používané termíny, které s problematikou alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě neodmyslitelně souvisí.

1.1 Alkohol

Účinnou látkou v alkoholických nápojích je ethylalkohol. Ten se vyrábí lihovým kvašením nebo synteticky. Nejrozšířenějším způsobem výroby je kvašení přírodních látek bohatých na sacharidy (obilí, brambory, cukrové řepy, cukrové třtiny). Alkohol se rozděluje na dvě základní skupiny. Jsou to alkoholické nápoje nedestilované, mezi ty patří pivo a víno. Pak destilované alkoholické výrobky, to jsou rum, whisky, vodka, koňak a další.¹

Dlouhodobé užívání alkoholu poškozuje kromě jater i ostatní důležité orgány jako jsou mozek, srdce a periferní nervy. Působení alkoholu na lidský organismus napodobuje svým účinkem různé druhy drog, jako je např. kokain nebo amfetaminy. Vyvolává pocity vzrušení a současně pocity podobné po užití Valia a jiných zklidňujících léků. Dále způsobuje odstranění zábran a úzkosti. Napodobuje anestetika, tím poruší spojení mezi tělem a myslí. Ve výsledku to vypadá tak, že se člověk cítí sebejistě, ale současně je neschopný akce.²

1.2 Návyková látka

Trestní zákon v České republice definuje návykovou látku dle § 130 Trestního zákona takto: „*Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobivé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.*“

---

¹ EHRMANN, Jiří, Petr SCHNEIDERKA a Jiří EHRMANN. Alkohol a játra. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 13, ISBN 80-247-1048-X.

² Alkoholik. MLČOCHOVÁ, Eva. Alkoholik.cz [online]. 2003-2014 [cit. 2015-2-1]. Dostupné z: http://www.alkoholik.cz/zavislost/opily_ridic_tresty/alkohol_za_volantem_a_schopnosti_ridice_reakcni_rychlost_a_sebeduvera.html

Návykové látky jsou omamné a psychotropní látky, jež jsou uvedeny v přílohách č. 1 až 7 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (novela 273/2013). Při řízení motorových vozidel jsou těmito látkami hlavně THC, methamfetamin, amfetamin (pervitin), 3,4 – methyldioxyamfetamin, morfin, kokain, benzoylekgonin, cannabis (marihuana, hašiš, hašišový olej).³

Mezi návykové látky se řadí také látky používané v lékařství. Tyto látky jsou ve většině případů užívány pro své léčivé účinky či proti bolestem pacienta. Jsou k dostání pouze na lékařský předpis a pacient, tedy uživatel, musí být předem informován o jejich škodlivých účincích a možné závislosti na těchto lécích. Z tohoto důvodu je ošetřujícím lékařem přesně dána maximální doba užívání těchto látek. Lékař i lékárník by měli upozornit uživatele na možnost ovlivnění schopnosti řídit motorové vozidlo, popřípadě zdůraznit zákaz řízení motorových vozidel. Řidič užívající uvedené léky by se s tímto omezením měl seznámit v příbalové informaci - informace pro uživatele.⁴

1.3 Stav vylučující způsobilost

Nutno říci, že pro „stav vylučující způsobilost“ neexistuje v našem právním řádu žádná definice. A to z toho důvodu, že každá látka působí na člověka jiným způsobem. Také může jinak ovlivňovat jeho schopnosti a dovednosti při výkonu různých činností. Je-li posuzován stav vylučující způsobilost, který si daná osoba přivodila požitím alkoholického nápoje, jedná se ve většině případů o hodnoty vyšší, než jsou jedna promile alkoholu v krvi. U jiných návykových látek je posuzování o něco složitější. Zde se vychází z naměřených hodnot v krvi a dále dle znaleckých a lékařských posudků, výpovědi svědků, policistů i svědecká výpověď a chování obviněného.⁵

Stav vylučující způsobilost „*nevyžaduje takový stav, kdy pachatel upadá do bezvědomí, nebo není schopen komunikace, ale postačí takové ovlivnění fyzických a psychických schopností návykovou látkou, které vylučuje způsobilost vykonávat*

---

³ Úplné znění - Trestní předpisy. Ostrava: Sagit, 2013, s. 41, ISBN 978-80-7208-991-8.

⁴ VORLÍČEK, Jiří, Zdeněk ADAM a Yvona POSPÍŠILOVÁ. Paliativní medicína, druhé přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2004, s. 66, ISBN 80-0279-7.

⁵ DVOŘÁČEK, Igor. Soudní lékařství pro všeobecné praktické lékaře. Praha: Raabe, 2013, s. 202, ISBN 978-808-7553-756.

*zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl být ohrožen život nebo zdraví lidí nebo způsobena značná škoda na majetku.*⁶

1.4 Přestupek

Pojem přestupek je vymezen ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona číslo 200/1990 Sb. zákona o přestupcích. Zde je přestupek definován jako „*zaviněné jednání, jež porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je tak za přestupek výslovně označeno v tomto či jiném zákoně*“. Zákon také tento pojem kvalifikuje negativně a to tak, že pokud nejde o jiný správní delikt, který může být postižitelný na základě zvláštních právních předpisů či nejde-li o trestný čin.⁷

Skutkovou podstatu přestupku lze charakterizovat jako souhrn objektivních a subjektivních znaků, které určují jednotlivé přestupky a navzájem je od sebe odlišují. Pojem přestupku souvisí s odpovědností za daný přestupek.

V paragrafovém znění je přestupek v první části vymezen pozitivně a ve druhém je vymezen naopak negativně. Negativní vymezení přestupku lze spatřovat v tom, že přestupek nevnímáme jako jednání, jehož pomocí přiměřeným způsobem někdo odvrací útok přímo hrozící nebo trvajícím zájem chráněný zákonem nebo nebezpečí, které přímo hrozí zájmu chráněnému zákonem, ovšem pouze tehdy, nebyl-li tímto skutkem spáchán zřejmě stejně závažný následek, než ten, který chráněnému zájmu hrozil.⁸

Přestupek je v zákoně vymezen na základě jeho materiálních a formálních znaků. Aby se jednalo o přestupek, musí být tyto znaky naplněny současně. Což znamená, že nějaké jednání má formální znaky přestupku, ale neporušuje nebo neohrožuje zájem chráněný společností, tedy, že chybí materiální znak a toto jednání není přestupkem. To samé platí i naopak.⁹

Formulace materiálního znaku podle přestupkového zákona zároveň dělí přestupky na dvě skupiny - poruchové a ohrožující. Ke spáchání přestupku

---

⁶ ŠÁMAL, Pavel, František PÚRY a Stanislav RIZMAN. Trestní zákon: komentář. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 1995, s. 784-785. ISBN 80-717-9041-9.

⁷ ČERVENÝ, Zdeněk, ŠLAUF, Václav. Přestupkové právo: Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů. 15. aktualizované vydání podle právního stavu k 1. 3. 2008. Praha: Linde Praha, a.s., 2008, s. 344. ISBN 978-80-7201-713-3

⁸ HORZINKOVÁ, Eva - ČECHMÁNEK, Břetislav. *Přestupky a správní trestání, právní úprava k 1. 5. 2008*. Praha: Eurounion, 2008. 331 s. ISBN 978-80-7317-069-1.

⁹ ČERVENÝ, Zdeněk, ŠLAUF, Václav. Přestupkové právo: Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů. 15. aktualizované vydání podle právního stavu k 1. 3. 2008. Praha: Linde Praha, a.s., 2008, 344 s. ISBN 978-80-7201-713-3

„poruchového“ je třeba mít objekt přestupku. Tím je míněno, že zájem chráněný trestním zákonem byl skutečně porušen. U ohrožujícího přestupku stačí tento zájem pouze porušit.¹⁰

1.5 Dopravní přestupek

Úvodem je nutné podotknout, že pojem dopravní přestupek bychom v našem platném právním řádu nenašli. Ve velké části literatury je dopravní přestupek spojován s „*přestupkem proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu*“.

Dle § 22 zákona o přestupcích byly za tyto přestupky až do 30. června 2006 označovány i přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi dle § 30 odst. 1 písm. g) až písm. i) přestupkového zákona, ovšem dojde-li k jejich spáchání v souvislosti s řízením motorového vozidla. Dnešním dnem jsou veškeré přestupky související s dopravou taxativně uvedeny v zákoně č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů – Zákon o silničním provozu. V tomto zákoně jsou i uvedeny sankce, které lze za daný přestupek udělit. Dále je zde uvedeno, které přestupky lze na místě vyřešit v blokovém řízení a naopak, které postupují k projednání správnímu orgánu. Je zde i uvedeno bodové hodnocení jednotlivých přestupků. To je dnes pro mnohé řidiče velmi důležité.

Dále je možné označit za „dopravní přestupek“ i takzvaný návrhový přestupek o občanském soužití dle § 49 odst. 1 písm. b) přestupkového zákona. Tento přestupek spáchá ten, kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví, ale musí být tento čin spáchán v souvislosti s porušením právního předpisu o bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, nejčastěji se jedná o dopravní nehody.¹¹

Jedním z nejdůležitějších faktorů při posuzování dopravních přestupků je jejich správná kvalifikace. Chybná kvalifikace dopravního přestupku může být tím pádem důvodem pro zrušení nebo změnu rozhodnutí. V těchto případech se využívá mimořádných opravných prostředků v přezkumném řízení. V praxi se vyskytuje spousta případů, kdy není zcela jednoznačné, k jakému porušení právního předpisu došlo a pochybnosti i ze strany kvalifikace daného skutku. To může poté značně zvýhodnit

---

¹⁰ BOHADLO, David, Lukáš POTĚŠIL a Jan POTMĚŠIL. Správní trestání z hlediska praxe a judikatury. Praha: C.H. Beck, 2016, xiv, s. 35-36, ISBN 80-740-0413-9.

¹¹ KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepr. a dopl. vyd. Praha: Nakladatelství Linde Praha, a.s., 2006. 32 s. ISBN 80-7201-613-X.

podezřelého z přestupku a v případě takového řízení může padnout i konečný verdikt, že se nejedná o přestupek. Takovým typickým případem mohou být dopravní nehody, kdy je bez kamerových záznamů či jiných důkazních prostředků špatně prokazatelné, kdo je v danou dobu poškozeným a kdo viníkem. V těchto případech dle zákona může dojít k odložení věci či zastavení řízení. Tento postup v praxi znamená pro účastníky dopravní nehody další komplikace často spojené s plněním pojišťoven v uplatňování nároku na náhradu způsobené škody. Tou mohou být jak materiální škody na vozidle, tak i na zdraví, což je ten horší případ.¹²

1.6 Přestupkové řízení

Přestupkové řízení je zvláštní druh správního řízení. Je upraven subsidiárně ve správním řádu, tudíž o obecné úpravě obsažené ve správním řádu, není-li v přestupkovém nebo jiném zákoně úprava řízení jiná. Tato speciální právní úprava obsažená v některých zvláštních zákonech je nadřazená úpravě obsažené ve správním řádu.¹³

Toto přestupkové řízení je upraveno zákonem č. 200/1990 Sb. o přestupcích ve znění pozdějších předpisů, zkráceně používaným výrazem přestupkový zákon, a to ve třetí části tohoto zákona. Jak již bylo výše uvedeno, přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení, kdy je upraveno v § 51 přestupkového zákona. Přestupkový zákon však neupravuje všechny skutkové podstaty přestupků a s nimi spojených sankcí. Ty zbývající jsou mnohdy upraveny ve zvláštních zákonech. Tyto speciální úpravy jsou nadřazené obecné úpravě zákonů.¹⁴

1.7 Trestný čin

Tato práce se nebude zabírat různými druhy trestných činů, objektivními či subjektivními znaky trestného činu. Bude pouze stručně vytyčen tento pojem, který je zde používán.

---

¹² KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepr. a dopl. vyd. Praha: Nakladatelství Linde Praha, a.s., 2006, s. 33, ISBN 80-7201-613-X.

¹³ HORZINKOVÁ, Eva - ČECHMÁNEK, Břetislav. *Přestupky a správní trestání, právní úprava k 1. 5. 2008*. Praha: Eurounion, 2008, s. 331, ISBN 978-80-7317-069-1.

¹⁴ Přestupkové řízení. BERÁNEK, Petr. Juristic.cz [online]. 2002 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://spravni.juristic.cz/149221/clanek/spravni1.html>

Trestný čin je definován v zákoně č. 40/2009 Sb. trestní zákoník. Tento pojem je zde uveden v § 13 odst. 1 a to takto: „*Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*“. Na ten navazuje druhý odstavec „*K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.*“¹⁵

V dalším paragrafovém znění dle § 111 téhož zákona je k pojmu trestného činu uvedeno: „*Trestným činem se rozumí jen čin soudně trestný, a pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, též příprava k trestnému činu, pokus trestného činu, organizátorství, návod a pomoc.*“¹⁶

V souvislosti s touto problematikou alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě je stěžejním trestným činem „*Ohrožení pod vlivem návykové látky*“, který je stanoven v § 274 v zákoně č. 40/2009 Sb. trestní zákoník. Odstavec 2 téhož paragrafu upravuje pod písmenem a) způsobení dopravní nehody. Tento trestný čin je kvalifikován takto: „*způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek.*“. Za což může být pachatel potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.¹⁷

---

¹⁵ Úplné znění - Trestní předpisy. Ostrava: Sagit, 2013, s. 15, ISBN 978-80-7208-991-8.

¹⁶ Úplné znění - Trestní předpisy. Ostrava: Sagit, 2013, s. 39, ISBN 978-80-7208-991-8.

¹⁷ Úplné znění - Trestní předpisy. Ostrava: Sagit, 2013, s. 74, ISBN 978-80-7208-991-8.

2 ŘÍZENÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL POD VLIVEM ALKOHOLU

Alkohol provází lidstvo už od pradávna. V České republice je spotřeba alkoholických nápojů dost vysoká a rok od roku stále stoupá. Podle statistik my, jako český národ, patříme k největším spotřebitelům alkoholu vůbec, a to nejvíce piva. V roce 2010 dosáhla spotřeba piva na každého obyvatele 161,1 litru za kalendářní rok, čímž jsme dosáhli světového prvenství. Tím, jak roste spotřeba alkoholu, klesá věk spotřebitelů, přestože je v České republice dle platných zákonů zákaz prodeje alkoholických výrobků osobám mladším 18 let.¹⁸

Alkohol se ovšem řadí i mezi silně návykové látky. Ve většině států je alkohol společensky přijatelný a je na něho pohlíženo spíše jako na běžnou součást denního života než jako na drogu. I přesto je alkohol velice nebezpečný a na zdraví má každopádně negativní účinky. Největším onemocněním způsobeným nadměrným užíváním alkoholu je cirhoza jater. Například ve Spojených státech je dle tamních statistik jaterní cirhoza čtvrtou nejčastější příčinou úmrtí u dospělé mužské populace.¹⁹

Každý rok zahyne na silnicích evropských zemí v důsledku dopravních nehod více než 40 tisíc lidí. K mnohým nehodám by přitom nemuselo vůbec dojít, kdyby nestoupil do hry alkohol, konkrétně jedna čtvrtina dopravních nehod souvisí s alkoholem. Představitelé dopravního průmyslu se snaží tento problém eliminovat a tím snížit počet úmrtí a těžkých zranění v dopravě.

Jedním z možných způsobů je systém „*Alcolock*“. Tento systém představuje alkohol test umístěný ve vozidle. Řidič musí před každou jízdou vydechnout do ručního zařízení, a pokud zařízení zaznamená alkohol, nedovolí řidiči vozidlo nastartovat. Tento systém patří k výbavě nákladních vozů značky Volvo. Systém „*Alcolock*“ je ve Finsku povinnou výbavou pro osoby, které byly v minulosti přistiženy při řízení pod vlivem alkoholu. Tento systém je určitě správným krokem v boji proti alkoholu na silnici a jistě

---

¹⁸ SOVINOVÁ, Hana. Alkohol a úrazy. Praha: Státní zdravotní ústav, 2002, s. 3. ISBN 80-707-1206-6.

¹⁹ LATA, Jan a Tomáš VAŇÁSEK. Kritické stavy v hepatologii. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, s. 53, ISBN 80-247-0404-8.

by i někteří zdejší řidiči i ostatní účastníci provozu na pozemních komunikacích tento systém uvítali.²⁰

2.1 Nulová tolerance alkoholu

V naší republice je zákonem stanovena tzv. nulová tolerance při řízení motorových i nemotorových vozidel, to znamená, že řidič nesmí řídit vozidlo po požití alkoholického nápoje nebo tehdy, pokud je stále pod jeho vlivem. Ovšem už je několik let známo, že se v našem těle může vyskytovat určitý podíl takzvaného fyziologického alkoholu. Tyto hodnoty se v lidském těle mohou pohybovat až kolem 0,2 g/kg až 0,3 g/kg. Zde ani odborníci nedokážou stanovit pevný limit, a to z toho důvodu, protože je každý člověk jiný, máme každý jinou danou hodnotu. Stejně tak se může fyziologický alkohol vyskytovat i u abstinentů, a to buď běžně v těle, nebo například po požití určitých léků či potravin. Ty mohou leckdy tuto hranici ještě o něco posunout. Zde potom vzniká problém řidiči prokázat, zda je pod vlivem alkoholu, či zda se jedná o jeden z těchto případů. Nadále se využívá laboratorní vyšetření, kde se za pomoci takzvané „plynové chromatografie“ stanovuje hladina alkoholu v lidském těle, která má vyšší hodnotu než 0,20 promile.²¹

Jak již bylo uvedeno v prvním odstavci, v České republice je nulová tolerance alkoholu. To ovšem neplatí pro okolní státy, jak v Evropě, tak i západních zemích. V Evropě jsou dva zcela odlišné postupy. A to buď absolutní zákaz alkoholu za volantem (k tomuto se přiklání i naše právní norma) a na druhou stranu státy, které povolují jistou hranici alkoholu v krvi (nejčastěji se tato hranice pohybuje okolo 0,5 promile alkoholu v krvi). Mezi takové státy patří například Bulharsko, Černá Hora nebo i Belgie. Zde je možno řídit motorové vozidlo s 0,5 promile v krvi. Každý z evropských států přistupuje k této problematice jiným způsobem.²²

---

²⁰ Globetrotter Czech: ČASOPIS PRO VOLVO TRUCK CZECH REPUBLIC. Praha: Sven-Áke Brink, 2012, roč. 2012, č. 2., s. 14-16.

²¹ KUČEROVÁ, Helena: *Dopravní přestupky v praxi*, Praha: Linde Praha a.s., s. 78-79. ISBN 80-7201-613-X

²² Idnes.blog. VOŘÍŠEK, Petr. Blog.Idnes.cz [online]. 2011 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://vorisek.blog.idnes.cz/c/191485/Tolerance-05-promile-za-volantem-je-prospesna-a-bezpecna.htm>

2.2 Alkohol a doprava

Je obecně známo, že alkohol má na člověka nepříznivé účinky a to jak v silniční, říční, letecké nebo námořní dopravě. Tato práce se specializuje především na silniční dopravu.

Účinek alkoholu na lidský organismus ovlivňuje nejen druh alkoholu, ale i jeho uživatel. Zde může být příkladem rizikové chování řidiče v závislosti na jeho osobnostních rysech. Mezi další důležitou složku patří prostředí, ve kterém se uživatel alkoholu, v tomto případě řidič, pohybuje. Některé reakce, které vzniknou na danou situaci, nemusí být považovány za reakce způsobené požitím alkoholického nápoje.

Vliv jednotlivých složek je možné rozčlenit a charakterizovat takto:

Alkohol: Závisí na druhu požitého alkoholu. Tyto druhy jsou nejčastěji rozdělovány do tří základních složek a to pivo, víno a destiláty. U destilátů je další důležitou hodnotou obsah lihu. Dalším parametrem je množství požití dávky, což znamená kolik a jakého druhu alkoholu uživatel vypil. V neposlední řadě člověka ovlivňuje rychlost a frekvence užívání, taktéž zda byl alkohol požíván v kombinaci například s léky či jinými návykovými látkami.

Uživatel: Jedním z nejdůležitějších faktorů je samotná osobnost uživatele. Dále jsou zde důležité jeho psychické a somatické onemocnění. Dalším faktorem jsou genetické předpoklady jedince a stupeň tolerance. To znamená, jak na kterého uživatele působí určitá hladina alkoholu (každý se chová a reaguje při určitém stupni ovlivnění jinak). Také je důležité v jakém citovém rozpoložení se uživatel právě nachází, například zda ve stresu či pohodě nebo zda je unavený či odpočatý.

Prostředí: Poslední složkou v působení alkoholu na řidiče je dopravní prostředí, ve kterém se zrovna nachází. Zde bude asi nejtypičtější znakem situace v silničním provozu, dopravně stavební uspořádání komunikace, meteorologické podmínky (jako jsou slunce, déšť, sníh atd.). Na závěr je nutno podotknout vliv posádky vozidla, tedy jak spolujezdci působí na řidiče, jestli je řidič rozptylován nebo vybízen k hazardním, nebezpečným situacím jako například nepřiměřená rychlost jízdy nebo nebezpečné manévry.²³

---

²³ SOVINOVÁ, Hana. Alkohol a úrazy. Praha: Státní zdravotní ústav, 2002, s. 5-6. ISBN 80-707-1206-6.

2.3 Vliv alkoholu na chování řidiče

Účinky alkoholu a schopnost ovlivnit řidiče lze i při nízké hladině alkoholu v krvi, a to zpravidla už kolem 0,5 g/l. U řidičů i po požití malého množství alkoholu dochází zvýšení pocitu sebevědomí spojené se snížením pocitu bolesti a únavy. Nadále dochází k častému přeceňování svých sil a schopností.

Při množství 0,5 g/l až 1,5 g/l alkoholu v krvi je chování řidiče často volnější, nezdrženlivé a to má za následek neúměrné hodnocení často velmi kritických situací a mnohé podceňování rizik, která mohou v daných situacích nastat. Toto chování u velké části řidičů vede k velmi rychlé, nebezpečné a agresivní jízdě. Poté pak až k nebezpečnému předjíždění a ignoraci ostatních účastníků provozu, ale i k netoleranci k chodcům či cyklistům.

Při hladině alkoholu v krvi od 1,6g/l do 2,5 g/l už u řidičů dochází k poruchám „nervosvalové koordinace“, což znamená, že má řidič špatně koordinované pohyby, často dochází k závratím nebo k dvojitému vidění. V silničním provozu to vypadá asi tak, že řidič nereaguje na znamení stůj, často zapomíná včas nebo vůbec nedává znamení o změně směru jízdy, najede do stojícího vozidla či jiné překážky, která mu stojí v cestě a to i při zpomalené jízdě.

Jestliže má řidič **hladinu v krvi vyšší než 2,5 g/l** hovoří se o otravě alkoholem a většina účastníků provozu není v tomto stavu schopna vůbec řídit. Ovšem existují také výjimky, kdy jsou někteří řidiči schopni jet s vozidlem i při hladině alkoholu v krvi vyšší než 0,4 g/l. V takovýchto situacích řidič vozidla dění kolem sebe vnímá pouze okrajově a vozidlo řídí spíše pomocí naučených a zažitých „automatizmů“. ²⁴

V poslední řadě se jedná o situace, kdy už alkohol z těla jedince vyprchal, ale stále má na něho negativní dopad při řízení vozidla. Tento jev je asi nejčastěji nazýván jako „kocovina“. V této fázi na řidiče působí především velké riziko spánku. To bývá často spojené s nevolností a dalších nepříznivých obtíží, které mají za následek, že odvádějí pozornost řidiče. U lidí trpících cukrovkou může v této chvíli dojít ke krátkodobé ztrátě vědomí v důsledku „hypoglykémie“(pokles hladiny krevního cukru). ²⁵

---

²⁴ SOVINOVÁ, Hana. Alkohol a úrazy. Praha: Státní zdravotní ústav, 2002, s. 8-9. ISBN 80-707-1206-6.

²⁵ Alkoholik. MLČOCHOVÁ, Eva. Alkoholik.cz [online]. 2003-2014 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: http://www.alkoholik.cz/zavislost/opily_ridic_tresty/alkohol_za_volantem_a_schopnosti_ridice_reakni_rychlost_a_sebeduvera.html

Pomocí studií bylo zjištěno, že opilí muži jezdí stejně rychle v opilosti jako za normálních podmínek. Naopak ženy si v mnohých případech uvědomují, že jsou pod vlivem alkoholu a přizpůsobují tomu svoji rychlost a způsob jízdy. Jsou opatrnější. Také je podle statistik zjevné, že muži sedají za volant pod vlivem alkoholu daleko častěji než ženy.

Alkohol za volantem bývá nejčastěji spojován s dopravními nehodami. I v případě, že řidič dopravní nehodu sám nezpůsobí, je to pro něho přitěžující okolnost.

Pravděpodobnost nehody je při hladině alkoholu:

od 0,3 do 0,9 promile - 7x větší

od 1,0 do 1,4 promile - 31x větší

nad 1,5 promile - 128x větší²⁶

2.4 Přestupky a trestné činy spojené s alkoholem v provozu na pozemních komunikacích

Řízení pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky může být v dnešní době stíháno buď to jako přestupek, nebo jako trestný čin. V každém případě záleží vždy na tom, jak moc byl v danou chvíli řidič návykovou látkou, v tomto případě alkoholem, ovlivněný. V případě, že byl řidič při řízení ovlivněn natolik, že byla jeho způsobilost řídit vyloučena, zpravidla se v těchto případech jedná o trestný čin. V těchto případech, kdy se jedná o přestupek a kdy o trestný čin je dáno poměrně zřetelně. Způsobilost řídit bývá u každého z řidičů po dosažení 1 promile alkoholu v krvi. To znamená, že pokud řidič řídí vozidlo a má v krvi méně než 1 promile, jedná se o přestupek. Jakmile tuto hranici přesáhne, zpravidla jde o trestný čin. V ojedinělých případech může dojít k vyloučení způsobilosti i při hladině nižší než je 1 promile. V těchto případech by však muselo být potvrzení vyloučení způsobilosti podloženo svědeckými výpověďmi, znaleckými posudky a podobně.²⁷

---

²⁶ Alkoholik. MLČOCHOVÁ, Eva. Alkoholik.cz [online]. 2003-2014 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: http://www.alkoholik.cz/zavislost/opily_ridic_tresty/alkohol_za_volantem_a_schopnosti_ridice_reakni_rychlost_a_sebeduvera.html

²⁷ Dopravní-právo. Dopravní-právo [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>

2.4.1 Přestupky spojené s řízením pod vlivem alkoholu

Tyto přestupky jsou ke dnešnímu dni upraveny v zákoně č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů – Zákon o silničním provozu. V tomto zákoně se těmito porušeními zabývá § 5 Povinnosti řidiče. V tomto paragrafu jsou tyto přestupky upraveny pod odstavcem číslo 2 a písmeny a) a b). V písmeně a) se hovoří o tom, že řidič nesmí požit „*alkoholický nápoj nebo jinou návykovou látku během jízdy*“. V písmeně b) je stanoveno, že řidič nesmí „*řídít vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejím vlivem*“. V dalším případě ne tak zcela souvisejícím je, že řidič nesmí podle písmena d) téhož odstavce a paragrafu „*předat řízení vozidla nebo svěřit zvíře osobě, která je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky*“.²⁸

V prvním odstavci bylo popsáno, jak tyto skutky kvalifikuje naše právní norma. Nyní se zde budeme zabírat tím, co to pro řidiče znamená. Pokud by byl řidič přistižen při řízení a měl v krvi minimální hodnotu 0,3 promile, čeká na něj pokuta ve výši až do 20 000 Kč, zároveň tři trestné body a zákaz řízení od 6 měsíců až do 1 roka ode dne spáchání přestupku. V tomto případě ovšem platí, jak již bylo uvedeno v předcházejících kapitolách, že se řidič musí k požití alkoholického nápoje přiznat. V případě, že se bude hodnota pohybovat kolem 0,2 promile a po opakovaném měření nebude stoupat a řidič zároveň k věci uvede, že alkoholický nápoj nepožil, jedná se o přirozenou hodnotu alkoholu v lidském těle a řidič za to nemůže být trestán, protože se nejedná o přestupek.

V případě, že bude mít řidič hodnotu promile v krvi od 0,3 do 1,0, bude mu uložena pokuta ve výši od 2500 Kč do 20 000 Kč, zákaz činnosti od 6 měsíců do 1 roka, ale liší se tento trest v šesti trestných bodech na rozdíl od třech v předešlém případě.²⁹

2.4.2 Trestné činy spojené s řízením pod vlivem alkoholu

Trestný čin související s touto problematikou, tedy řízení pod vlivem alkoholu, je upraven pod jedním paragrafem a to § 274 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

²⁸ Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (Zákon o silničním provozu).. Praha: Armex, 2013, s. 11-12, ISBN 978-808-7451-212

²⁹ HÁJEK, Miroslav. Jak nepřijít o řidičský průkaz. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008, s. 52, ISBN 978-80-247-2215-3.

Tento paragraf se nazývá „*Ohrožení pod vlivem návykové látky*“ a je zařazen do kategorie mezi trestné činy obecně nebezpečné.³⁰

Trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky je v prvním odstavci trestního zákoníku vysloven takto: „*Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.*“³¹

Že se tento trestný čin přímo vztahuje k silniční dopravě, je zcela zřejmé z druhého odstavce písmen a) a b). Zde se hovoří o tom, že odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, dále peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude potrestán ten kdo: „*způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek*“. V následujícím písmeně b) je stanoveno, že stejně bude potrestán ten, kdo: „*spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek*“. V třetím písmeně c) se píše o tom, že bude stejně potrestán pachatel, jestliže byl za daný čin v posledních dvou letech odsouzen.³²

Jak je podle dostupných informací známo, tak se tohoto trestného činu nejčastěji dopouštějí řidiči motorových vozidel. Také je v tomto případě někdy problém dokazovat, zda byl řidič při řízení motorového vozidla ve stavu vylučující způsobilost. Proto je nutné u těchto přečinů se důsledně zaměřit na zdravotnické vyšetření kontrolované osoby, aby vše proběhlo tak, jak má a kontrola byla vždy v souladu s platnými právními předpisy.³³

---

³⁰E-pravo.cz. LOJDA, Jiří. EPRAVO.cz [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/ohrozeni-pod-vlivem-navykove-latky-v-judikature-nejvyšsiho-soudu-94013.html>

³¹ Úplné znění - Trestní předpisy. Ostrava: Sagit, 2013, s. 74, ISBN 978-80-7208-991-8.

³² Zákonyprolidi.cz. ZÁKONYPROLIDI.CZ [online]. 2010 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

³³ E-pravo.cz. LOJDA, Jiří. EPRAVO.cz [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/ohrozeni-pod-vlivem-navykove-latky-v-judikature-nejvyšsiho-soudu-94013.html>

2.5 Odmítnutí se podrobit dechové zkoušce

Tento přestupek je uveden v zákoně č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů – Zákon o silničním provozu. Kde je v tomto zákoně pod § 5 Povinnosti řidiče v odstavci 1 u písmena f) uvedeno, že je řidič povinen: „*podrobit se na výzvu policisty, příslušníka Vojenské policie, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.*“³⁴

V případě takového porušení se řidič dopustí přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů – Zákon o silničním provozu. V případě takového porušení mu za takový přestupek hrozí pokuta ve výši 25 000 Kč až 50 000 Kč, společně se zákazem řízení motorových vozidel až na 2 roky a 7 trestnými body. Tyto sankce sice vypadají děsivě oproti sankcím za běžnou pozitivní zkoušku na alkohol. Ovšem i toto má své opodstatnění. Tím, že se řidič vyhne dechové zkoušce a zvolí raději odmítnutí dechové zkoušky, stále se nachází v rovině přestupku. Je pravděpodobné, že přijde o body, zaplatí nemalou pokutu a navíc přijde o řidičské oprávnění. Přesto se nedopustí trestného činu, tudíž celou věc nebude mít uvedenu v trestním rejstříku a vyhne se i trestnímu stíhání, což je pro mnohé řidiče důležitější.³⁵

V těchto případech je možno uložit řidiči podezřelému z tohoto přestupku na místě kauci. Účelem kauce je zajistit účast osoby na projednání přestupku. Jde v podstatě o zálohu na pokutu, která propadne státu v případě, že se podezřelý z přestupku bude vyhýbat přestupkovému řízení. Zaplacení kauce je možné žádat pouze od řidiče podezřelého ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Podmínkou pro to, aby mohl policista na místě uložit kauci je důvodné podezření, že se bude řidič vyhýbat přestupkovému řízení. To může být odůvodněno tím, že se podezřelý řidič nezdržuje v místě trvalého pobytu nebo se v minulosti vyhýbal přestupkovému řízení. V mnohých případech je kauce ukládána cizincům. Důvody pro uložení kauce je policista povinen uvést. Kauce může být požadována ve výši maximální možné částky uložené za tento přestupek, v tomto případě maximálně

---

³⁴ Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (Zákon o silničním provozu). Praha: Armex, 2013, s. 11, ISBN 978-808-7451-212

³⁵ HÁJEK, Miroslav. Jak nepřijít o řidičský průkaz. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008, s. 52, ISBN 978-80-247-2215-3.

50 000 Kč a je oprávněn ji uložit pouze policista České republiky, nikoli strážník obecní policie.

„Vybranou kauci policie následně předá příslušnému správnímu úřadu, v jehož obvodu k vybrání kauce došlo.

Kauce propadá ve prospěch tohoto úřadu, pokud:

- se podezřelý v průběhu přestupkového řízení bez omluvy nedostavuje na předvolání nebo nepřebírá písemnosti, a v důsledku tohoto není možné rozhodnout o přestupku;*
- průběhu přestupkového řízení sice bylo vydáno rozhodnutí, to se ale nepodařilo podezřelému doručit.“³⁶*

---

³⁶ Dopravní-právo. Dopravni-pravo.cz [online]. 2010 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.dopravni-pravo.cz/dopravni-kontrola/kauce/>

3 ŘÍZENÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL POD VLIVEM JINÉ NÁVYKOVÉ LÁTKY

Alkohol je v České republice i nadále tou nejvíce nebezpečnou a zneužívanou drogou v silniční dopravě vůbec. V posledních letech prudce vzrostl i počet jiných návykových látek, které se vyskytují u řidičů. Mezi tyto látky-drogy se řadí například opiáty, halucinogeny, stimulanty a mnoho dalších. Samotné vyšetření, zda je řidič ovlivněn jinou návykovou látkou se provádí rovněž jiným způsobem. Na místě je to nejčastěji odběrem biologického materiálu, a to slin. V lékařském zařízení už je to podobným způsobem jako u alkoholu, což znamená odběr moči a krve. Za návykovou látku není považován nikotin.³⁷

3.1 Typy jednotlivých druhů jiných návykových látek a jejich působení na řidiče motorového vozidla

Vliv jednotlivých drog na lidský organizmus je různý. Stejně, jak už bylo uvedeno v předchozích kapitolách, u alkoholu, i drog záleží na typu osobnosti. V tomto případě i na kvalitě a množství drogy. Dále na okolních podmínkách jako je daná situace. Vliv drog lze rozdělit dle různých předpokladů. Rozdělení vlivu drogy na řidiče podle Gadgetova modelu, ten se zaměřuje přímo na působení drogy na řidiče. Rozděluje je na tři základní úrovně. Jsou to:

- 1. Operativní úroveň** - udržování směru a rychlosti vozidla
- 2. Taktická úroveň** - rozhodnutí, které musí řidič přijímat při řízení (např. rychlost, dání přednosti v jízdě, předjíždění apod.)
- 3. Strategická úroveň** - rozhodnutí, které řidič přijímá před jízdou (např. jestli bude řídit, kdy bude řídit, koho poveze aj.)³⁸

---

³⁷ KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. Praha: Nakladatelství Linde Praha, a.s., 2006, s. 83-84, ISBN 80-7201-613-X

³⁸ ŠUCHA, ZÁMEČNÍK a ŠŤASTNÁ. Asociace dopravních psychologů České republiky [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: http://www.dopravnipsychologovecr.cz/filestorage/prezentace/vliv-navykovych-latek-na-kognitivni-funkce-pri-rizeni_2.pdf.

Drogy se dělí do několika skupin. Základní rozdělní drog je na drogy „tvrdé“ a „měkké“, legální a nelegální. Mezi legální drogy patří alkohol, cigarety a káva. Tyto „drogy“ jsou dostupné a jejich užívání není nezákonné. Druhou skupinou jsou všechny ostatní drogy, jejichž distribuce a držení je v našem právním řádu trestné.

„Tvrdé“ drogy je pojem, který je často používán pro ty opravdu nejsilnější a nejnebezpečnější drogy. Mezi tyto se řadí opiáty a kokain. Tyto drogy jsou pro náš organizmus nejvíce návykové a škodlivé. Přerušování užívání těchto drog bývá pro uživatele značně obtížné, neboť je provázejí silné abstinční příznaky.

„Měkké“ drogy jsou v nejčastějších případech užívány pouze občas. Na rozdíl od těch tvrdých drog nebývají provázeny až tak silnými abstinčními příznaky. Ovšem tyto drogy mohou mít dlouhodobé účinky a jsou rovněž psychicky návykové, i když ne takovým způsobem jako drogy tvrdé. Ovšem to neznamená, že by užívání těchto drog bylo pro jejich uživatele bezpečné. Mezi takové patří nejčastěji nikotin nebo časté pití kávy.³⁹

Další podrobnější rozdělení drog je na několik skupin. Nejčastěji se dělí se dle jejich původů a působení.

Rozdělení drog do skupin:

1. Konopné drogy
2. Opiáty
3. Stimulační drogy
4. Halucinogenní drogy
5. Těkavé látky
6. Psychotropní léky⁴⁰

---

³⁹ GANERI, Anita. Drogy: od extáze k agonii, Praha: Amulet, 2001, s. 8, ISBN 80-862-9970-8.

⁴⁰ Drogy kolem nás [online]. 2011 [cit. 2015-01-24]. Dostupné z: <http://drogy1.webnode.cz/zakladni-deleni-drog/>

3.1.1 Konopné drogy

„Marihuana se dost liší od ostatních drog, ale často je jen začátkem nebezpečně kluzké cesty - Policista“.

Účinné látky obsažené v konopných drogách pocházejí z rostliny „*cannabis indica*“ - konopí indické. V menším měřítku také obsahuje tyto látky „*cannabis sativa*“ - průmyslová bylina konopí seté. V posledních letech se ji lidé i v naší republice naučili nelegálně pěstovat doma. Tím se tato droga stala jednou z nejdostupnějších. Ve velkém množství bývá tato rostlina pěstována v obrovských pěstírnách překupníky v příhraničních oblastech zejména s Německem.⁴¹

Mezi látku, která ovlivňuje chování člověka po požití drogy, patří „THC“. Tato látka se nachází jak v marihuaně, tak v hašiši (vyrábí se z pryskyřice získané z konopí). Typ této drogy v nejčastějších případech prodlužuje reakční čas řidiče a působí na jeho krátkodobou paměť. U řidiče motorového vozidla to zhoršuje schopnost řídit až deset hodin po požití této látky, u některých to může trvat až několik dní. Řidič ovlivněný touto látkou působí nejčastěji ospalým dojmem. Na situaci vzniklou v provozu reaguje zpomaleně, je často nepozorný a může se stát, že přehlídne dopravní značení či nebude respektovat přednost chodců na přechodech. Má rozšířené zornice, tudíž mu hrozí zvýšené riziko oslnění od protijedoucích vozidel. Přímý toxický efekt trvá po dobu dvou hodin. U řidiče vozidla se mění vnímání, myšlení a cítění. Také velice často dochází ke ztrátě orientace a to jak v čase, tak místě.⁴² Při kontrole takového řidiče jej často prozradí typický zápach marihuany, ovšem není to vždy pravidlem. Uživatelé jsou z větší části nižší věkové kategorie. Dalším z nejčastějších, na první pohled zřetelným, příznakem jsou zarudlé, unavené oči. To se mnozí z nich snaží maskovat různými kapkami pro unavené oči.⁴³

3.1.2 Opiáty

Nejznámější drogou z této skupiny opiátů je bezesporu heroin, ale také například „odvar z makovic“. Tyto drogy se v lékařství využívají k tlumení bolesti. Také proto

---

⁴¹ GANERI, Anita. Drogy: od extáze k agonii, Praha: Amulet, 2001, s. 18, Alfabet. ISBN 80-862-9970-8.

⁴² KUBÁNEK, V. a POLÍVKA L. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus*, Praha: Policejní akademie České republiky, 2010., s. 18 ISBN 978-80-7251-319-2.

⁴³ Zdroj: Autor práce, 2015, vlastní šetření

není tajemstvím, že se heroin vyrábí z morfia, ovšem je asi tak dvakrát silnější. Z tohoto důvodu vznikl nejdříve nápad, že by heroin mohl morfium v lékařství nahradit. Časem se u této látky ukázalo, že způsobuje silnou závislost, což bylo v lékařství nepřijatelné. Ovšem můžeme se s ním v lékařství stále setkat u lidí se smrtelným onemocněním, jako je např. rakovina. Název se samozřejmě bude lišit. V České republice v poslední době uživatelů této drogy přibývá a podle posledních odhadů je to kolem pěti tisíc problémových uživatelů heroinu. Čistý heroin vypadá jako bílý prášek, k takovému se ovšem jen málokterý uživatel dostane. Většinou se tato droga mísí s moukou, maskem, křídou nebo i omítkou. Tato droga se nejčastěji „šnupe“ nebo se kouří, buď samotná nebo s tabákem.⁴⁴

Tyto drogy, ostatně i jako mnohé další, mají na řidiče negativní dopad. Jak již bylo uvedeno, každý se s působením drogy na svůj organismus vypořádá jinak. Ve většině případů působení této drogy u řidiče motorového vozidla vyvolává spánek, působí tedy tlumivě, což ve značné míře prodlužuje jeho reakční čas. Mezi známé problémy této drogy patří, že na řidiče působí velice negativně i v období odvykání, tedy v čase, kdy už uživatel drogu pravidelně neužívá, ovšem je na ní stále psychicky nebo i fyzicky závislý. Opiáty zužují zornice a zpomalují motoriku uživatele, tím často nastávají situace, kdy řidič hůře vidí za snížené viditelnosti, například za šera nebo při sněžení. Na uživateli opiátů to nejčastěji poznáme tak, že má povznesenou náladu, také často zvýšenou frekvenci dýchání a s tím spojený zrychlený pulz a vysoký tlak. Řidiči motorových vozidel mají pod vlivem této drogy nejčastěji chuť hazardovat, což ovšem k již uvedeným účinkům může v silničním provozu vyvolat velice nebezpečné situace.⁴⁵

„Když máte heroin, máte pocit, že už nikoho a nic nepotřebujete – cítíte se po něm plní a silní. Cítíte se totálně nezávislý a samostatní, ale ne osamělí. Prvně ucítíte nával do krku a mozku a pak do zad, následuje silný pocit naplnění a štěstí. Je to vše přesahující zkušenost. – Uživatel závislý na heroinu.“⁴⁶

---

⁴⁴ GANERI, Anita. Drogy: od extáze k agonii. 1. vyd. Praha: Amulet, 2001, Alfabet, s. 35, ISBN 80-862-9970-8.

⁴⁵ KUBÁNEK, V. a POLÍVKA L. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2010, s. 63, ISBN 978-80-7251-319-2.

⁴⁶ GANERI, Anita. Drogy: od extáze k agonii. 1. vyd. Praha: Amulet, 2001, Alfabet, s. 36, ISBN 80-862-9970-8.

3.1.3 Stimulační drogy

Další ze základních typů drog jsou stimulační drogy, častěji nazývané jako stimulanty. Do této skupiny se řadí kokain, crack, amfetaminy, pervitin a extáze. Každá z těchto drog se na uživateli projevuje zejména zvýšenou aktivitou, podrážděností, nervozitou až v některých případech i agresivitou. Tyto drogy patří k nejnebezpečnějším a to z toho důvodu, jakým způsobem působí na uživatele, v tomto případě na řidiče motorového vozidla. Dalším důvodem je, že tyto drogy způsobují již po prvním užití silnou závislost.⁴⁷

Do této skupiny významných zastupitelů drog jako je kokain patří i pervitin. Droga, která nesla označení „droga bohatých“. Jedná se o kokain, který byl donedávna jednou z nejdražších a nejhůře dostupných drog u nás. Kokain je vyráběný z jihoafrické rostliny zvané „koka“. Kokain byl užíván i různými významnými umělci, vědci nebo podnikateli, kteří jej využívali pro zbystření mysli. Ovšem časem má tahle droga na uživatele devastující účinky. Svými účinky v těle připomíná kokain drogu pervitin, ovšem v ne tak „nekontrolovatelné“ míře. Kokain působí jako „*slušnější a vychovanější bratr*“.⁴⁸

Naproti tomu amfetanim-metamfetamin (pervitin) je synteticky vyrobená budivá látka. Tato droga byla vyrobena v sedmdesátých a osmdesátých letech devatenáctého století v Japonsku. Nejčastěji byl pervitin využíván u letců, kterým se přezdívalo takzvané „KAMIKAZE“. Tato droga se objevuje i v zemích, kde dříve vůbec nebyla. Výroba této látky je koncentrována i zde v České republice. Hrubým odhadem je zde vyprodukováno okolo deseti tun pervitinu ročně. Z tohoto množství přibližně polovina zůstává zde a druhá je určena k exportu za hranice. Při užívání pervitinu se rychle vytváří psychická závislost. Častým užíváním se dávka heroinu u uživatele může zvýšit až několikasetkrát. Z tohoto důvodu často dochází k otravám a často také k poruchám krevního tlaku a srdeční arytmií, což je provázeno nespavostí a podrážděností. U závislého se často mění osobnost. Nejtypičtějším příznakem jsou pak stavy paniky až pocit ohrožení. Tyto stavy mohou závislého dovést až k pokusu o sebevraždu. Což je jedna z nejnebezpečnějších situací, pokud dotyčný v takovém stavu usedne za volant.

⁴⁷ Bezpecnostni-sbory.cz ZÁMEK, David a Marek BLAŽEJOVSKÝ. Bezpecnostni-sbory.wbs.cz [online]. 2009 [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/6-2009/drogy_v_doprave.htm

⁴⁸ Návykové látky. Navykovelatky.cz [online]. 2015 [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://navykovelatky.cz/stimulacni-drogy/kokain/>

Tragické je, že tato osoba ohrožuje nejen sebe, ale i zdraví nebo životy ostatních účastníků provozu. Při řízení vozidla je v tomto stavu nejnebezpečnější, že řidič nedostatečně a zpomaleně reaguje na podněty z okolí, v tomto případě v dopravě. Takovýto řidič je při jízdě značně roztěkaný, což může pramenit i z toho, že má pocit pronásledování. Dále může trpět halucinacemi, špatně rozpoznává jak světelné signalizační značení, tak dopravní značky. Nedává přednosti vozidlům, ale ani chodcům, či jiným účastníkům provozu. Jestliže se pak řidič nachází v takzvaném dojezdovém stavu (stav, kdy pomalu odeznívají účinky drogy), může na něj působit ospalost, otupělost, lhostejnost. Jestliže byla dávka příliš vysoká a tělo uživatele ji není schopno vstřebat, může dojít k celkovému kolapsu organismu, což může vést i ke smrti.⁴⁹ Při kontrole je na řidiči vozidla užití heroínu nejčastěji poznat rozšířenými zornicemi, nesoustředěností, neklidem, zrychleným pohybem nebo zrychleným dýcháním. Většina častějších uživatelů této drogy nedbá na svůj zevnějšek, či na to, v jakém prostředí žije. Ve vozidle mají tito řidiči často nepořádek. I oni sami nejsou upravení, jsou často špinaví nebo bývají dost neobvykle oblečeni, což lze poznat na první pohled. Při kontrole takového řidiče je pro kontrolující policisty zejména důležité dbát na svou vlastní bezpečnost. Je nutné používat ochranné pomůcky, jako jsou rukavice či při prohledávání zavazadel třeba teleskopický obušek. Po kontrole je doporučeno používat antibakteriální spreje nebo gely.⁵⁰

Další drogou z této skupiny je extáze. V tomto případě jde o chemickou sloučeninu podobně jako u pervitinu. Tato droga je nejčastěji distribuovaná v barevných tabletkách, které jsou z velké části s potiskem. Vyrábí se v různých barevných provedeních. Do těchto tabletek se přidávají toxické příměsi, které mohou být v určitých případech i smrtelné. Na uživatele působí tato droga uvolněním zábran, často také touhou komunikovat s ostatními nebo se sblížit. Z těchto důvodů se této droze říká „*droga lásky*“. Mezi uživateli je často označována jako „*éčko*“ nebo „*boule*“. Také proto mezi nejčastější uživatele této drogy patří mladí lidé, kteří tuto drogu berou nejčastěji na různých akcích nebo nočních párty. S tím je také spojené to, že někdo jede

---

⁴⁹ MAHDALÍČKOVÁ, Jana. Víme o drogách všechno?. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 60-61, ISBN 978-80-7478-589-4.

⁵⁰ Bezpečnostní sbory. ZÁMEK, David a Marek BLAŽEJOVSKÝ. Bezpečnostní sbory.wbs.cz [online]. 2009 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/6-2009/drogy_v_doprave.htm

na takovouto párty s tím, že sice nebude pít alkohol, ale místo alkoholu si dá právě „éčko“. A poté řídí vozidlo zpět. Nutno říci, že účinky extáze nastupují až po určitém čase. Z tohoto důvodu se stává to, že si netrpělivý uživatel, řekne, že to na něho asi nepůsobí a může si vzít další tabletu. Efekt se pak několikrát zvýší a na uživatele má droga několikrát horší dopad. Poté dochází k absenci pocitu žízně nebo odpočinku a to vede k přehřátí organismu, který může způsobit termický kolaps až smrt.⁵¹

Při kontrole motorového vozidla, uživatelé těchto drog často působí jako slušní lidé. Ovšem jestliže je jakékoliv podezření z užití této drogy, je na místě tzv. dobré řidiče nechat podrobit se vyšetření, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou. Z praxe mohu říci, že se nám několikrát stalo, že napohled rádobý „slušní lidé“ byli pod vlivem této drogy. V nejčastějších případech se jednalo o osoby, které tuto drogu užívali k odbourání strachu či navození dobré nálady, což ovšem přiznali až po pozitivním výsledku právě na vyšetření zda nejsou ovlivněny jinou návykovou látkou. Do té doby ani jeden nepřiznal, že kdy něco podobného užil.⁵²

Posledním z oblasti stimulačních drog je „CRACK“. Jedná se o formu kokainu upravenou tím způsobem, aby měl účinek daleko rychlejší nástup. Stejně jako u kokainu vzniká velmi rychle psychická závislost. Vyrábí se způsobem, že se kokain ve vodě smíchá s chemikáliemi, nejčastěji to bývá pryskyřice nebo snadno dostupný prášek do pečiva. Výsledkem je pevná látka, která se při aplikuje tím způsobem, že se zahřívá a uživatelé vdechují výpary. Také se často kouří v podobě cigaret. Při kouření praská, a proto nese název crack. Tato droga má díky této aplikaci velice rychlý nástup, ten se odhaduje už na deset sekund po prvním vdechnutí. Poté uživatel pocítuje velmi rychlý a silný nával pocitu blaha a vzrušení. Tento stav trvá pouze pár desítek minut, poté nastává druhá část a to je silný nástup deprese směřující až k agresi. Pak se uživatel zaměřuje pouze na jedno, a to na přísun další dávky. Je schopný udělat téměř cokoli, aby se dostal k dalšímu craku. To znamená i případ, že sedne za volant a nezajímá ho, jak je pro své okolí i sám pro sebe nebezpečný. Při tomto stavu patří mezi nejagresivnější řidiče a je schopný i po tom, co ho staví policejní hlídka, ujíždět dál. Ovšem má velice zhoršenou schopnost vnímat situaci provozu a těžko předvídat. V tomto případě celá věc dopadne tak, že řidič dříve než zastaví, havaruje. Nutno k této

---

⁵¹ Návykové látky. Navykovelatky.cz [online]. 2015 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <http://navykovelatky.cz/tanecni-drogy/extaze/>

⁵² Zdroj: Autor práce, 2015, vlastní šetření.

droze ještě uvést, že se vyskytuje převážně v Americe, ale lze předpokládat, že se časem dostane i sem k nám do Evropy a tudíž se s těmito řidiči budeme setkávat i v silničním provozu.⁵³

„Lituju dne, kdy jsem poprvé viděl crack. Stálo mě to všechno – to znamená hodně. Ztratil jsem respekt k sobě samému, přišel jsem o své přátele a lidi co jsem znal. Jen mě to ponižilo.“ (narkoman)⁵⁴

3.1.4 Halucinogenní drogy

Mezi nejčastější z této oblasti drog patří LSD a halucinogenní houby. To bývají převážně lysohlávky. Většinou jde o látky, které přetváří a deformují to, co vidíme, cítíme a vnímáme. Tudíž lze říci, že halucinogenní drogy zkreslují svět kolem nás. To znamená, že v očích uživatele mohou měnit podobu věcí kolem něho. Potom je pro uživatele jen těžko rozpoznatelné, co je vlastně skutečné a co je halucinace. Jejich zastánci často poukazují na jejich psychedelický efekt, což zkráceně řečeno znamená *„rozšíření vědomí, otevření kanálu mimosmyslového poznávání včetně zpřístupnění cesty k vyššímu vědomí – např. k Bohu“*. Vznik závislosti u těchto drog je velice sporný. Nejrizikovější je u těchto drog zřejmě efekt prožitku. Pro některé uživatele to bývá velice silný zážitek, takže opakování v kratším časovém intervalu se jim většinou jeví jako nepotřebné či dokonce pro ně ohrožující, což je velký rozdíl například oproti stimulačním drogám. Uživatel tedy nemá po skončení účinku této látky potřebu si okamžitě aplikovat další dávku. *„Rizikem této kategorie drog je rozhodně v jejich nebezpečí pro psychické zdraví a rovnováhu uživatele. Stačí být jediný „trip“ na silném halucinogenu, aby se člověk nemusel vrátit zcela do reality.“⁵⁵*

LSD často nazývané taky jako *„papírek“* nebo *„trip“*. Tato droga původně vznikla nedopatřením a to tehdy, když švýcarský chemik Albert Hoffmann omylem požel malé množství této směsi. Poté tentýž chemik napsal knihu, ve které popisoval své první setkání s touto drogou. V dřívějších letech bylo LSD využíváno v lékařství

---

⁵³ GANERI, Anita. Drogy: od extáze k agonii. 1. vyd. Praha: Amulet, 2001, Alfabet, s. 27-28, ISBN 80-86299-70-8

⁵⁴ GANERI, Anita. Drogy: od extáze k agonii. 1. vyd. Praha: Amulet, 2001, Alfabet, s. 27-28, ISBN 80-86299-70-8

⁵⁵ Drogová poradna [online]. 2009 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <http://www.drogovaporadna.cz/halucinogeny-uvod/halucinogeny-uvod.html>

k léčbě alkoholiků a lidí závislých na drogách. Ve Spojených státech amerických bylo LSD využíváno bezpečnostními složkami v dřívějších programech, jako takzvané „*vymývání mozků*“. Vyskytuje se v mnoha formách. Nejrozšířenějším jsou dnes nejspíše čtverečky savého papíru, v nichž je napuštěn roztok obsahující LSD. Těmto papírkům se říká *tripy*.⁵⁶

Místo LSD jsou zde ještě halucinogenní houby, které jsou u uživatelů této skupiny drog oblíbené zejména pro svou finanční nenáročnost. Je možné k nim přijít do styku i v našem prostředí. Mezi tyto drogy patří nejčastěji lysohlávky a muchomůrka červená. Nejčastější z aplikací těchto drog bývají různé odvary, pokrmy nebo bývají pojídány v přírodní podobě. Na uživatele působí přibližně stejným způsobem jako výše zmiňované LSD. Účinky ovlivňuje zejména kvalita a množství pozřených hub.⁵⁷ Jak již bylo v práci výše zmíněno, halucinogenní drogy vyvolávají silné halucinace, což znamená poruchy vnímání. To je naprosto neslučitelné s tím, aby řidič pod vlivem takové látky usedal za volant, či se nějakým jiným způsobem účastnil provozu na pozemních komunikacích. V nejčastějších případech tyto látky negativně ovlivňují řidiče více než dvanáct hodin po požití. Při řízení drogy vedou řidiče k naprosté ztrátě koordinace, pozornosti a halucinacím. Dále tyto látky způsobují velice nebezpečné takzvané „*flashbacky*“. Tento pojem označuje stav, kdy už si řidič myslí, že na něho droga nemá vliv, ale během nějakého časového intervalu např. dvou až tří hodin se řidiči vrátí zpět stav, který prožíval bezprostředně poté, co si drogu aplikoval. V takovýchto případech je chování řidiče naprosto nevyzpytatelné. Řidiči motorových vozidel pod vlivem těchto drog mají často pocit, že jsou na silnici někým pronásledováni. Proto dochází k častému překračování rychlostních limitů, k bezohledné jízdě, nerespektování dopravního značení či pokynu k zastavení.⁵⁸

---

⁵⁶ GANERI, Anita. Drogy: od extáze k agonii. 1. vyd. Praha: Amulet, 2001, Alfabet, s. 39-40, ISBN 80-86299-70-8

⁵⁷ Substituční-lečba [online]. 2015 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <http://www.substitutni-lecba.cz/halucinogenni-drogy>

⁵⁸ ZÁMEČNÍK, Petr. REPADO: programy pro řidiče [online]. 2015 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <http://www.repado.cz/projekt/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a-drog/>

3.1.5 Těkavé látky

Mezi tuto skupinu drog se nejčastěji řadí rozpouštědla, které na uživatele poté působí jako omamné a psychotropní látky. V těchto případech se jedná o ředidla, lepidla nebo také plynné látky jako je rajský plyn. Tyto drogy se u uživatelů vyskytují především z důvodu snadné dostupnosti, například v různých drogeriích. V porovnání s ostatními drogami jsou i mnohonásobně lacinější. Pro srovnání se uvádí, že jedna dávka pervitinu vyjde uživatele na dvě stě až pět set korun, proti tomu toluen v množství 700 ml., které uživateli postačí přibližně na týden, jej vyjde na přibližně šedesát korun českých.⁵⁹ Z tohoto důvodu je toluen nejrozšířenější a nejznámější z těchto drog.

Toluen je bezbarvá kapalina, která slouží jako rozpouštědlo a ředidlo. Uživatelé těchto drog se často vyskytují v parcích a různých odlehlejších částech měst. Na první pohled je poznáme podle igelitového pytlíku, ve kterém mají těkavou látku a tu v menších časových intervalech vdechují. V dopravě je najdeme jen zřídka, a to převážně z toho důvodu, že takovéto osoby jen těžko vlastní nějaké vozidlo. V silniční dopravě jsou spíše rizikovými účastníky jako chodci. V důsledku užívání této látky mají zhoršenou schopnost orientace, dochází i k otupění smyslového vnímání. Tyto stavy mohou pro mnohé z nich znamenat i koma, při kterém může dojít k srdeční zástavě. Pro řidiče bývají špatně viditelní. Je větší pravděpodobnost, že se s takovým člověkem setkáme spíše v komatu u silnice, než jako s řidičem. V případě kontroly je na řidiči, užití této látky zřejmé na první pohled. Uživatelé bývají často dezorientovaní, trpí halucinacemi, špatně mluví, často se v řeči zadržávají a mají velmi výrazné poruchy soustředění se. Dále u nich dochází ke značnému zhoršení krátkodobé, ale i tak dlouhodobé paměti.⁶⁰

3.1.6 Psychotropní léky

Jako poslední do skupiny jiných návykových látek patří psychotropní léky. Jestliže uživatel užívá léky nad rámec léčby, je to pro něho i pro celou společnost velmi závažný problém. Tyto léky mohou být i po dlouho dobu předepisovány lékařem a to

⁵⁹ Zdroj: Autor práce, 2015, vlastní šetření.

⁶⁰ Drogy-info [online]. 2003 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: http://txt.www.drogy-info.cz/index.php/drogova_situace/legalni_drogy/tekave_latky/tekave_latky_strucne

většinou při dlouhodobém onemocnění nebo bolesti spojené se závažným onemocněním. Ve většině případů uživatel užívá lék bez uvědomění si, že si na něm buduje silnou závislost. Zneužíváním léků je myšleno užívání léků z jiného než terapeutického důvodu. Dále má takové užívání léku za následek poškození zdraví nebo mezilidských vztahů

Tyto léky jsou rozděleny do dvou skupin. První skupinou jsou opioidy, což je morfin nebo kodein. Užívání těchto léků není ze začátku příjemné, často tyto látky vyvolávají zvracení a nevolnost. Postupem času začnou tyto stavy ustupovat a dlouhodobějším užíváním vzniká závislost. Vznik závislosti se nejčastěji projevuje „*chřipkovými příznaky*“. Mezi takové typické příznaky patří bolest svalů, křeče, zvracení, průjem, časté slzení očí až po krvácení z nosu.⁶¹ V silniční dopravě bývá tento uživatel velice nebezpečný. Na první pohled člověk vypadá jako by byl nemocný a trpěl již zmiňovanou chřipkou. Ovšem i v takovýchto případech není na místě ho nechat dál pokračovat v jízdě. Tyto látky u něho lze zjistit pomocí testu na drogy, je-li pozitivní na opiáty. Při řízení motorového vozidla u takového řidiče bývají nebezpečné stavy, kdy se na řidiči začne projevovat únava, spánek. Dále má zhoršenou orientaci, nebo se u něho projevují křeče.⁶²

Druhou skupinou z těchto léků jsou léky tlumící. Tyto léky mají nejčastěji sedativní, hypnotický a úzkost potlačující charakter. Jako jedny z nejznámějších mezi tyto léky patří Diazepam nebo Rohypnol. Dále sem patří léky tlumící bolest, které jsou ve většině případů snadno k dostání, protože nemusí být na lékařský předpis. Využití v lékařství je pro zklidnění bolesti a zároveň potlačení úzkosti. Dalším projevem je potřeba spánku.⁶³

Mají na řidiče spíše útlumový charakter. Řidič je otupělý, ospalý a často nepozorný. Dále řidič pod vlivem takovýchto látek často dostatečně nesleduje dění v silničním provozu a z toho důvodu nemůže ani včas reagovat na vzniklou situaci. Problémem těchto látek je, že i pomocí testu na drogy jsou špatně odhalitelné. V takovýchto případech nezbyvá než řidiči zakázat další jízdu, vyzvat jej k lékařskému vyšetření. Dále posoudí lékař, zda je řidič schopný k řízení motorového vozidla. V praxi

---

⁶¹ Pomoc v závislosti [online]. 2011 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://www.pomocvzavislosti.cz/cs/akt/zavislost-na-lecich>

⁶² VOREL, František. Zaostřeno na drogy. Úřad vlády České republiky. Praha, 2008.

⁶³ Pomoc v závislosti [online]. 2011 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://www.pomocvzavislosti.cz/cs/akt/zavislost-na-lecich>

to nebývá snadné, protože kontrolující policista musí mít opravdu důvodné podezření, že by řidič další jízdou mohl ohrozit své zdraví nebo zdraví ostatních účastníků provozu.⁶⁴

3.2 Přestupky a trestné činy spojené s řízením pod vlivem jiné návykové látky

Mezi rozhodováním, zda se jedná při řízení vozidla pod vlivem jiné návykové látky o přestupek nebo o trestný čin opět, stejně jako u alkoholu, záleží na tom, zda byl řidič při řízení ve stavu, který vylučuje způsobilost řídit motorové vozidlo. Na rozdíl od alkoholu, kdy je tato hranice stanovena na jednu promili alkoholu v krvi, je rozhodování ohledně jiných návykových látek do značné míry složitější.⁶⁵

3.2.1 Přestupky spojené s řízením pod vlivem jiné návykové látky

V minulém roce vláda České republiky schválila nařízení, pomocí kterého by se měl výrazně zjednodušit postup při odhalování přestupku, a to řízení pod vlivem jiné návykové látky a s ním spojené dokazování přestupku v přestupkovém řízení. Nově byla zavedena právní domněnka, je-li řidič motorového vozidla ovlivněn návykovou látkou natolik, že jsou v jeho krevním vzorku zjištěny v nadlimitním množství tyto látky, pak není o naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku pochyb. Tímto odpadá nutnost zpracování znaleckého posudku, které se provádí formou psychiatrického vyšetření. Toto nařízení by mělo celou věc o něco urychlit a zlevnit. Dosavadní posuzování, zda byl řidič v době řízení pod vlivem návykové látky, mohl pouze na základě psychiatrického vyšetření a výsledků z laboratorního vyšetření provádět znalec ze zdravotnického oboru. Musely být tedy zpracovány dva znalecké posudky. První znalecký posudek byl z oboru toxikologie, což je přítomnost návykových látek v krvi. Druhý z již zmiňovaného oboru psychiatrie je obor, ve kterém se zkoumají možnosti ovlivnění chování řidiče. Z tohoto důvodu tak nebyl v některých případech přestupek

---

⁶⁴ Bezpečnostní sbory. ZÁMEK, David a Marek BLAŽEJOVSKÝ. Bezpečnostní sbory.wbs.cz [online]. 2009 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/6-2009/drogy_v_doprave.htm

⁶⁵ KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. Praha: Nakladatelství Linde Praha, a.s., 2006, s. 39, ISBN 80-7201-613-X.

v zákonem stanovené lhůtě jednoho roku, a tím došlo k zániku odpovědnosti za přestupek. Tedy nebyl nikdo potrestán.⁶⁶

Právní kvalifikace přestupku je stejně jako u alkoholu upravena v zákoně č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů – Zákon o silničním provozu. Stejně je u těchto případů i paragrafové znění, kdy je tento přestupek upraven pod § 5 Povinnosti řidiče. Zde jsou tyto přestupky upraveny pod odstavcem číslo 2 a písmeny a) a b). V písmeně a) se hovoří o tom, že řidič nesmí požit „alkoholický nápoj nebo jinou návykovou látku během jízdy“. V druhém případě a to v písmeně b) je stanoveno, že řidič nesmí „řídít vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejím vlivem“. Jako poslední případ je stanoveno dle písmena d) téhož odstavce a paragrafu, že řidič nesmí „předat řízení vozidla nebo svěřit zvíře osobě, která je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky“. Doposud není rozděleno, zda řidič řídí vozidlo pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky a cílem této práce není se zabývat, tím, zda by tyto přestupky měli být vedeny pod jiným paragrafovým zněním.⁶⁷

3.2.2 Trestné činy spojené s řízením pod vlivem návykové látky

I v tomto případě je trestný čin spojený s řízením pod vlivem jiné návykové látky shodný s trestem za řízením pod vlivem alkoholu. Jde zde opět o důležitý pojem a to je „stav vylučující způsobilost“. Tento stav tvoří pomyslnou hranici mezi přestupkovým řízením a trestním stíháním. Trestný čin je upraven dle § 274 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Tento paragraf se nazývá „Ohrožení pod vlivem návykové látky“ a je zařazen do kategorie mezi trestné činy obecně nebezpečné. Tento trestný čin byl vytyčen a citován v předešlé kapitole „Trestné činy spojené s řízením pod vlivem jiné návykové látky“.⁶⁸

---

⁶⁶ Ministerstvo dopravy [online]. 2006 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://www.mdcz.cz/cs/Media/Tiskove_zpravy/Projednavani_prestupku_rizeni_pod_vlivem_navykove_látky_se_zefektivni.htm

⁶⁷ Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (Zákon o silničním provozu). Praha: Armex, 2013, s. 11-12, ISBN 978-808-7451-212

⁶⁸ Úplné znění - Trestní předpisy. Ostrava: Sagit, 2013, s. 41, ISBN 978-80-7208-991-8.

K naplnění znaků trestného činu „Ohrožení pod vlivem návykové látky“ je, jak již bylo zmíněno, stav vylučující způsobilost, ten zde vychází z toxikologického vyšetření. To se provádí z odebraných vzorků moči a krve podezřelého. Nadále může být rozhodnutí v závěru doplněno o znalecké posudky, výpovědi svědků, videozáznamy, výpovědi policistů a celkové chování a jednání podezřelého.

Dalším trestem, který je s touto problematikou, i když ne zcela spjatý je „*Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání*“. Tento trest sice zcela nesouvisí s jinými návykovými látkami, ale z praxe vyplývá, že většina řidičů, kterým byl uložen trest zákaz řízení motorových vozidel z důvodu užívání jiných návykových látek, i při dalším řízení budou pozitivní na návykové látky. Tím se mohou dopustit zároveň dvou trestných činů, a to právě „*Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání*“ společně s trestným činem „*Ohrožení pod vlivem návykové látky*“. To ale opět závisí na tom, zda byl řidič ve stavu vylučujícím způsobilost.⁶⁹

---

⁶⁹ Úplné znění - Trestní předpisy. Ostrava: Sagit, 2013, s. 74, ISBN 978-80-7208-991-8.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Cíl analýzy praktické části práce

Cílem praktické části práce bude zjistit aktuální názor veřejnosti na alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě a jak společnost tuto problematiku vnímá. V první části bude stanoveno šest základních hypotéz, které budou pomocí dotazníkového šetření potvrzeny nebo vyvráceny. Na základě těchto hypotéz bude vytvořen dotazník, obsahující třináct otázek, orientovaných na alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě. Tento dotazník bude rozdán mezi sto respondentů, aby bylo šetření objektivní. Věřím, že se mi podaří získat všechny potřebné informace a pak z jednotlivých otázek vytvořit přehledné grafy.

4.2 Metodologie šetření

V šetření byly stanoveny cíle, na jejichž základě bylo vytvořeno šest základních hypotéz:

Hypotéza č. 1

Většina respondentů bude mít k řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek záporný vztah a spíše tuto problematiku odsuzují, než aby s tím sympatizovali. Zároveň budou pro nulovou toleranci alkoholu v krvi při řízení motorových vozidel.

Hypotéza č. 2

Většina dotázaných uvede, že je zákaz alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě v České republice dostatečně trestán.

Hypotéza č. 3

Více než polovina respondentů vyplní v dotazníku, že u řidičů pod vlivem jiné návykové látky (drogy) se nejčastěji vyskytuje droga marihuana.

Hypotéza č. 4

V dotazníkovém šetření se objeví více než 10% respondentů, kteří někdy řídili pod vlivem alkoholu. Z této skupiny respondentů bylo více než 50 % přistiženo při řízení pod vlivem alkoholu Policií ČR.

Hypotéza č. 5

V dotazníkovém šetření se objeví 5% respondentů, kteří někdy řídili pod vlivem jiné návykové látky (drogy). Dále je předpoklad, že touto látkou – drogou bude marihuana.

Hypotéza č. 6

Více než polovina respondentů nebude o problematice alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě dostatečně informována. Například pomocí médií, preventivních akcí, Policí ČR a podobně.

Dotazník obsahuje celkem třináct otázek, které vycházejí z výše uvedených cílů a hypotéz. Dvanáct z otázek je uzavřených, což znamená, že si dotázaní respondenti budou moci vybrat z několika odpovědí. U třinácté otázky má respondent možnost zvolit více odpovědí. Tři z otázek mají jednu podotázku, na kterou bude respondent odpovídat pouze v případě, že to po něm bude na základě předchozí otázky požadováno. Dotazníkové šetření probíhalo v době od 15. ledna 2015 do 1. února 2015.

Výběr respondentů je zaměřen na všechny věkové kategorie, protože každá generace vnímá danou problematiku jinak a má na ni odlišný úhel pohledu.

Dotazník byl vytvořen za předpokladu, že bude šířen mezi lidi, kteří nejsou odborníci v oblasti – alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě, proto nejsou v dotazníku použity žádné odborné výrazy, či jiné výrazy, kterým by dotázaný nemusel rozumět. Dalším důležitým faktorem je, že je tento dotazník zcela anonymní, bude sloužit jen pro studijní účely spojené s touto prací. Je to z toho důvodu, že některé z otázek se respondenta přímo dotazují na situace, zda v minulosti řídil pod vlivem alkoholu či nějaké jiné návykové látky a dotázaný by v těchto případech nemusel odpovědět. Jestliže by dotazník nebyl anonymní, lze předpokládat, že by dotázaný buď zalhal, anebo dotazník by nevyplnil. Pro tuto práci je důležité, aby se zakládala na pravdivých a skutečných informacích.

První dvě otázky zjišťují věk a pohlaví respondenta. Třetí otázka je zaměřena na názor dotázaného ohledně alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě. Pomocí dalších dvou otázek je zjišťováno, zda by dotázaný respondent povolil v České republice nějakou hladinu alkoholu v krvi a dále kterou. V dotazníku je pátá otázka zaměřená na trestání spojené s alkoholem a jinými návykovými látkami v silniční

dopravě. Poté je zjišťováno, která z drog je podle mínění dotázaného nejvíce užívána řidiči při řízení motorových vozidel. V dalších otázkách je zjišťováno, zda respondent požil alkohol nebo jinou návykovou látku během jízdy, anebo bezprostředně po požití této látky řídil motorové vozidlo. V těchto otázkách je zahrnuto i to, zda byl při tomto jednání přistižen Policií České republiky či o kterou návykovou látku – drogu se jednalo. Poslední dvě otázky jsou zaměřeny na informovanost veřejnosti o této problematice, či způsob, který by dotázaného přesvědčil neřídít vozidlo pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky.

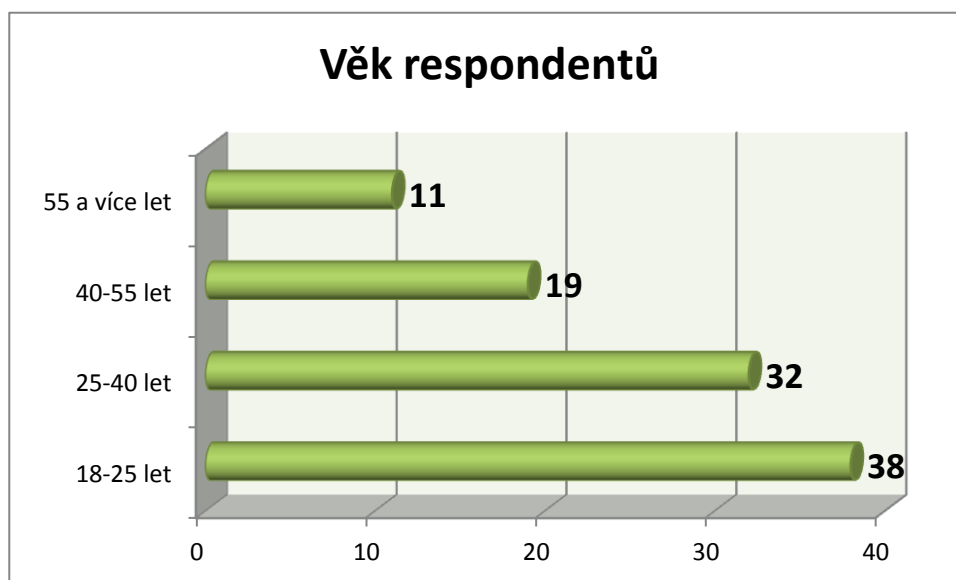
Celý dotazník je přidán v příloze (viz. příloha č. I). Z jednotlivých otázek budou nadále vytvořeny přehledné grafy. V závěru bude popsáno, zda byla výše uvedená hypotéza potvrzena či vyvrácena.

4.3 Vyhodnocení dat z dotazníku

Pro lepší orientaci byly vytvořeny grafy jednotlivých otázek dotazníku. U každého grafu je popsáno, ke které otázce se vztahuje, dále kolik respondentů na ni odpovědělo a kterou odpověď zvolili. Po sečtení a vyhodnocení výsledků byly popsány ke každé otázce závěry.

Graf č. 1: Věk respondentů.

Otázka 1 : Jaký je váš věk?

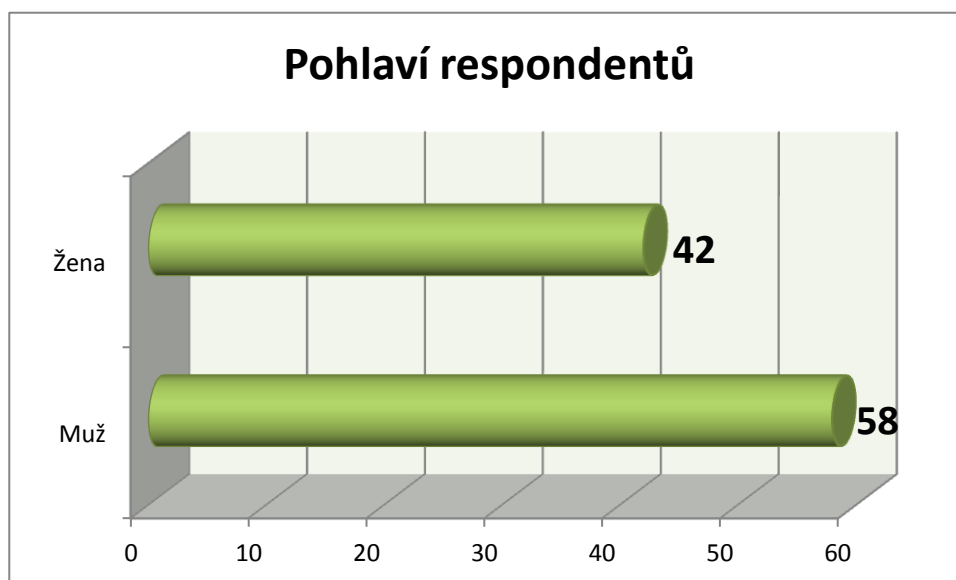
Zdroj⁷⁰

První otázkou byl zjišťován věk dotázaných respondentů. Při distribuci dotazníku bylo cílem oslovit všechny věkové kategorie. Nejpočetnější skupinou byli lidé ve věku od 18 do 25 let, v této skupině bylo po celkovém sečtení 38 respondentů. O něco méně početná byla skupina od 25 do 40 let s 32 respondenty. V dalších dvou skupinách bylo evidováno 19 a 11 respondentů. Cíl u této otázky se podařilo splnit.

⁷⁰ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 2: Pohlaví respondentů.

Otázka 2: Jaké je vaše pohlaví?

Zdroj ⁷¹

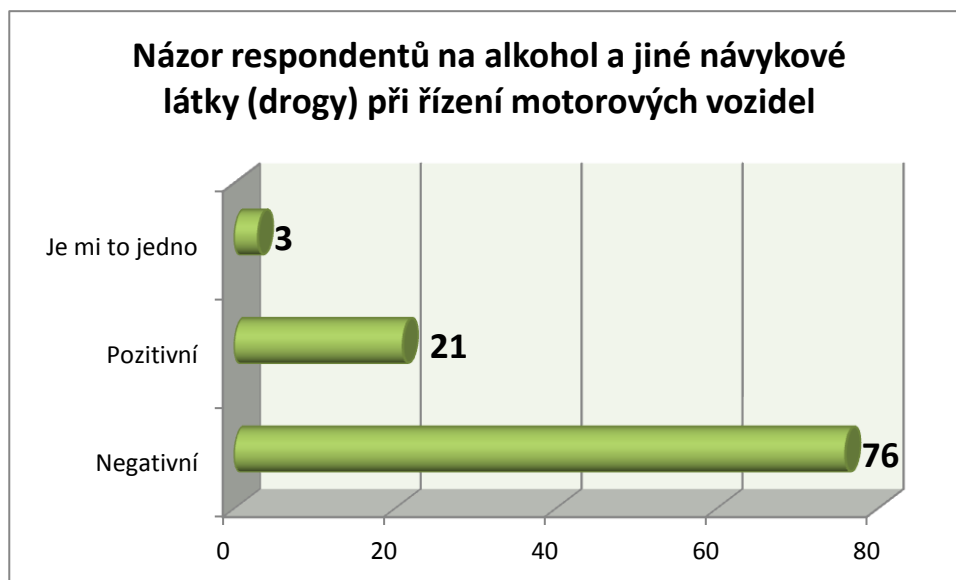
V druhé otázce bylo zjišťováno pohlaví respondentů. Početnější skupinou byli muži v počtu 58 respondentů ku 42 počtu žen. Za cíl bylo stanoveno získat vyrovnaný počet dotázaných mužů a žen, tento cíl se podařilo splnit. Pomocí této otázky bylo zjišťováno, jak vnímá problematiku alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě každé pohlaví.

---

⁷¹ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 3: Názor respondentů na alkohol a jiné návykové látky (drogy) při řízení motorových vozidel.

Otázka č. 3: Jaký máte názor na alkohol a jiné návykové látky (drogy) při řízení motorových vozidel?

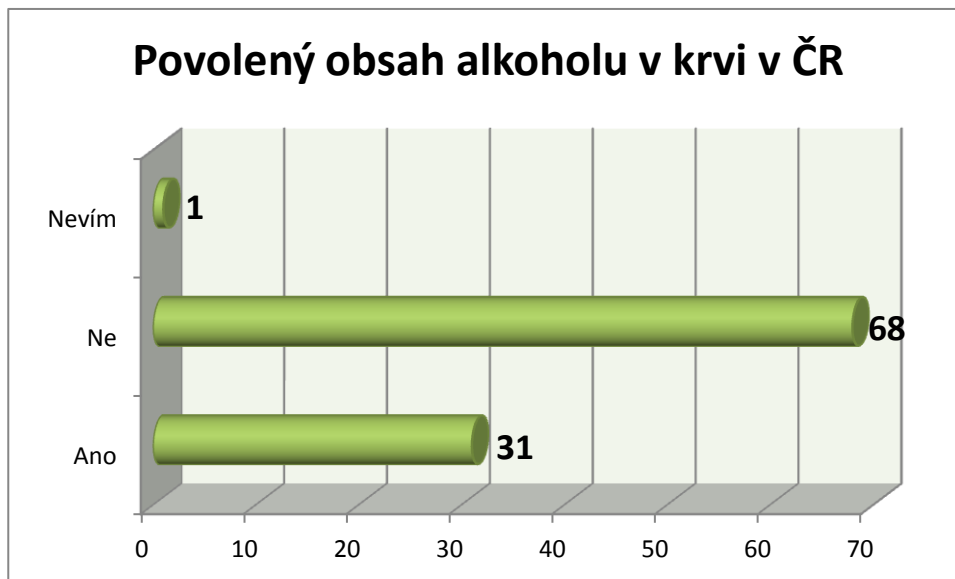
Zdroj ⁷²

V této otázce byl zjišťován názor respondentů na řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Jak bylo předpokládáno, nejpočetnější skupinou byl negativní názor a to se 71 respondenty z celkového počtu 100 dotázaných. Ovšem překvapující byl i počet dotázaných, kteří na tuto problematiku mají pozitivní názor. Což znamená, že 21 lidí si myslí, že když člověk pije s mírou nebo má řízení pod kontrolou (i po užití drogy), nevidí v tom problém. Zbývá 3 respondenti zlovili odpověď, že jim je to jedno, o tuto problematiku se nezajímám.

⁷² Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 4: Povolený obsah alkoholu v krvi.

Otázka č. 4: Povolili byste v České republice nějakou toleranci alkoholu (např. 0,5 promile)?

Zdroj ⁷³

Ve čtvrté otázce bylo zjišťováno kolik respondentů by v České republice povolilo určitou hranici alkoholu v krvi. Jak bylo očekáváno, tak více než polovina, a to konkrétně 68 respondentů, by nepovolilo žádnou toleranci alkoholu v krvi. Tudiž z šetření vyplývá, že většina dotázaných jsou spokojeni s nulovou tolerancí alkoholu v České republice. 31 respondentů odpovědělo, že by jistou hranici povolili. U této skupiny bylo další otázkou zjišťováno, o jakou hranici by se mělo jednat. Jeden člověk odpověděl, že neví.

⁷³ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 5: Možná hladina alkoholu v krvi v České republice.

Otázka č. 5: Jaká by podle Vašeho názoru měla být povolená hranice alkoholu v krvi?
(navazuje na ot. 4)

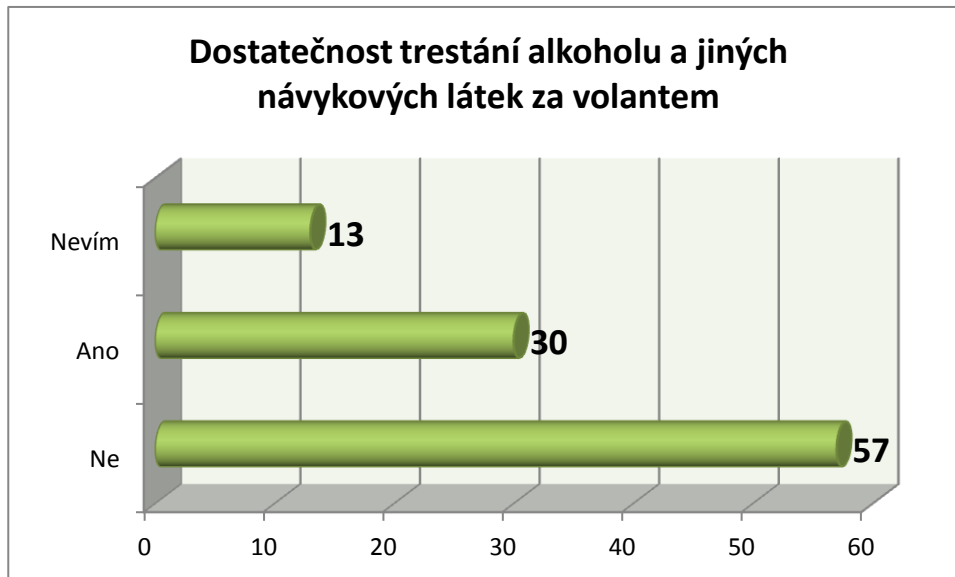
Zdroj ⁷⁴

Otázka číslo 5 navazovala na předešlou otázku, kdy celkem 31 respondentů odpovědělo, že by v České republice povolili určitou toleranci alkoholu v krvi. Z tohoto počtu by nejvíce dotázaných povolilo hranici do 0,5 promile alkoholu v krvi, což se u dospělého vyrovná přibližně 1-2 půllitrovým desetistupňovým pivům. Druhá skupina s 10 respondenty by povolila 0,3 promile alkoholu v krvi a 0,7 promile zvolili 4 dotázaní.

⁷⁴ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 6: Dostatečné trestání řidiče za požití alkoholu a jiných návykových látek.

Otázka č. 6: Myslíte si, že je alkohol a jiné návykové látky za volantem v České republice dostatečně trestán?

Zdroj ⁷⁵

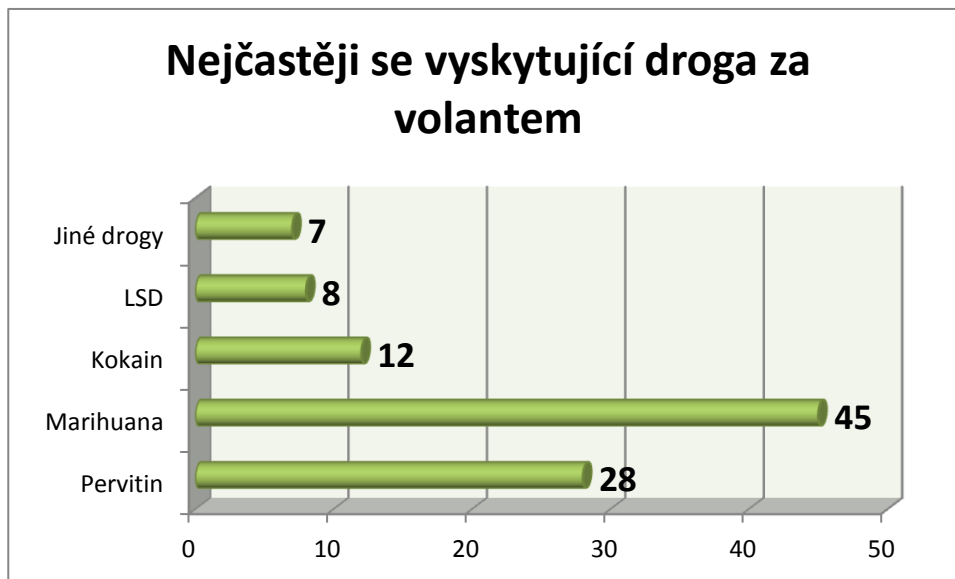
Tato otázka jednoznačně dokázala, že dotázaní respondenti nejsou spokojeni s trestními postihy za řízení pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Z celkového počtu sta dotázaných zde 57 respondentů zvolilo, že dle jejich názoru je alkohol a jiné návykové látky v České republice nedostatečně trestán. Třicet dotázaných je s trestním postihem spokojeno a 13 odpovědělo, že neví, anebo o tuto problematiku se nezajímají.

⁷⁵ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 7: Nejčastěji se vyskytující droga za volantem.

Otázka č. 7: Která droga je podle vás nejvíce užívaná řidiči při řízení motorových vozidel?

Zdroj ⁷⁶

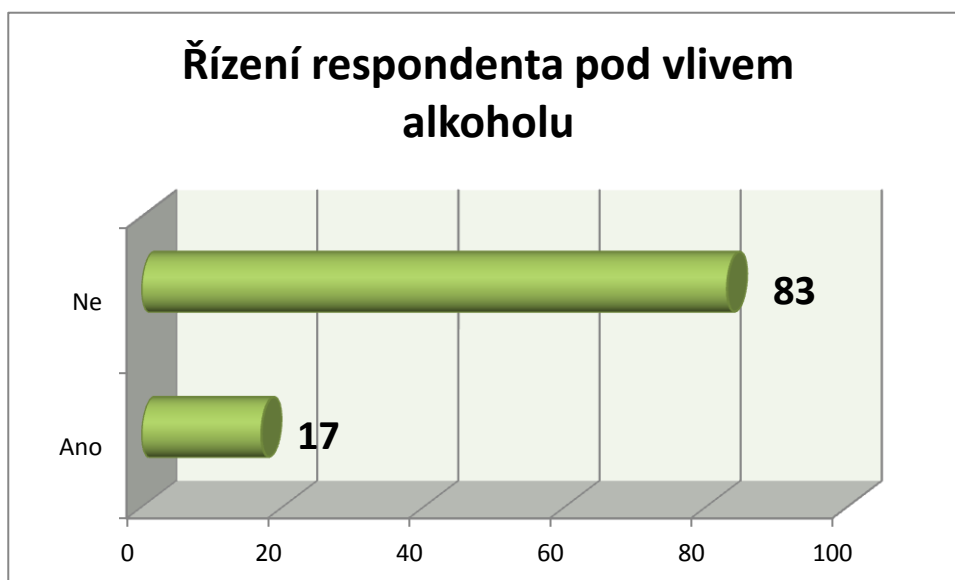
Sedmá otázka se dotazovala, která je nejvíce užívaná droga při řízení motorových vozidel. Jak bylo předpokládáno, je nejčastější drogou marihuana, a to s počtem 45 respondentů. Marihuana patří jednoznačně k nejznámějším drogám u nás. Překvapením bylo umístění pervitinu na druhém místě. Zvolilo jej 28 respondentů. S osmi až dvanácti odpověďmi respondentů byl LSD s kokainem poměrně vyrovnaný. Jako další drogy respondenti nejčastěji jmenovali heroin, extázi, toluen a alkohol.

---

⁷⁶ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 8: Řízení respondenta pod vlivem alkoholu.

Otázka č. 8: Řídil/a jste vy někdy pod vlivem alkoholu?

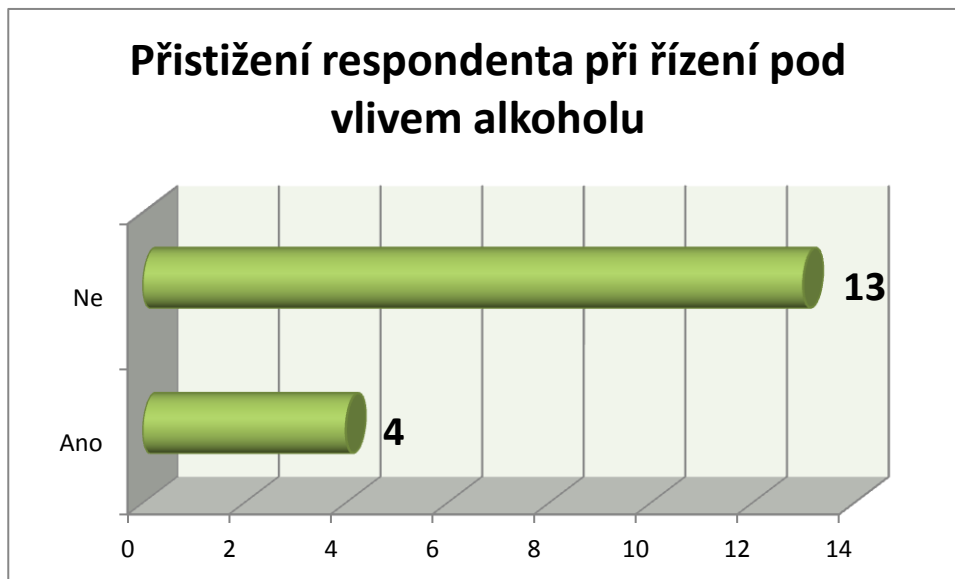
Zdroj⁷⁷

V osmé otázce se zjišťovalo, zda dotázaný respondent v minulosti řídil pod vlivem alkoholu. Nemilým zjištěním bylo, že se našlo 17 lidí, kteří pod vlivem alkoholu řídili. Je zajímavé, že z tohoto počtu byly pouze dvě ženy. Z toho vyplývá, že jsou ženy v této problematice ohleduplnější. Zbylých 83 osob odpovědělo, že nikdy pod vlivem alkoholu neřídilo.

⁷⁷ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 9: Přistižení respondenta při řízení pod vlivem alkoholu.

Otázka č. 9: Byl jste za řízení pod vlivem alkoholu přistižen Policií ČR a následně potrestán? (Navazuje na otázku číslo 8)

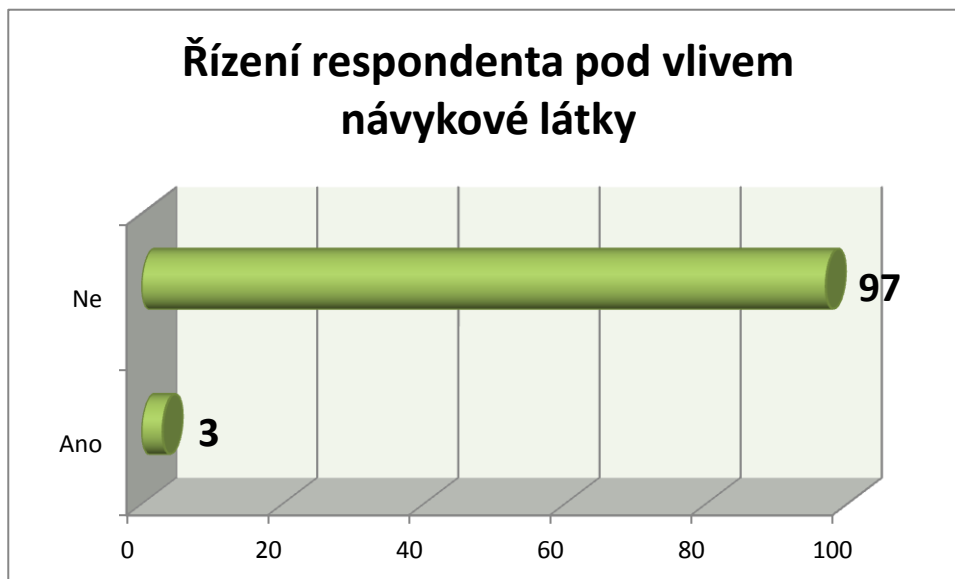
Zdroj ⁷⁸

Graf číslo 9 navazoval na předchozí otázku. To znamená, kolik ze 17 dotázaných osob, kteří v předchozí otázce vyplnili, že řídili pod vlivem alkoholu, byli přistiženi Policií České republiky a následně potrestáni. Celkem byly přistiženy a potrestány 4 osoby, z toho jedna žena. Zbýlých 13 respondentů uvedlo, že při řízení pod vlivem přistiženi nebyli. Z grafu vyplývá, že více než $\frac{3}{4}$ dotázaných osob nebyli přistiženi.

⁷⁸ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 10: Řízení respondenta pod vlivem návykové látky.

Otázka č. 10: Řídil jste někdy pod vlivem jiné návykové látky (drogy)?

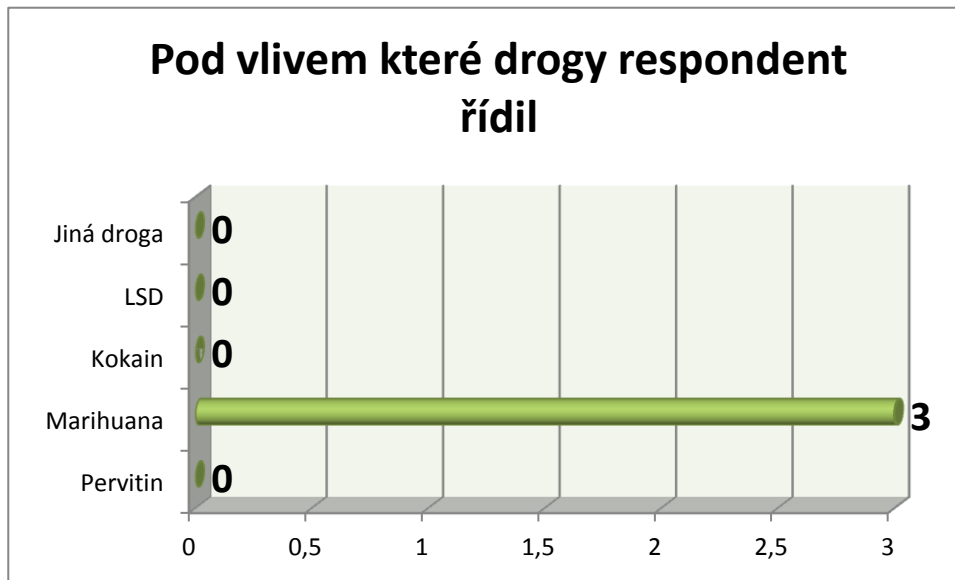
Zdroj ⁷⁹

Otázka číslo 10 zjišťovala, kolik z celkového počtu 100 respondentů řídilo motorové vozidlo pod vlivem návykové látky – drogy. Dotázaní, kteří řídili motorové vozidlo pod vlivem návykové látky, byli pouze 3, což je oproti zjištění požití alkoholu malé číslo. Z šetření vyplývá, že je více respondentů, kteří řídili vozidlo pod vlivem alkoholu než respondentů pod vlivem jiné návykové látky. Struktura dotázaných v daném případě dle mého názoru ovlivnila šetření. V případě zaměření na věkovou kategorii 18- 30 let a všechny sociální skupiny by dle mého názoru byli výsledky odlišné. Při svém názoru vycházím z mé každodenní praxe při řešení dopravních přestupků

⁷⁹ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 11: Pod vlivem jaké drogy respondent řídil.

Otázka č. 11: Jaká z níže uvedených látek to byla? (navazuje na otázku číslo 10)

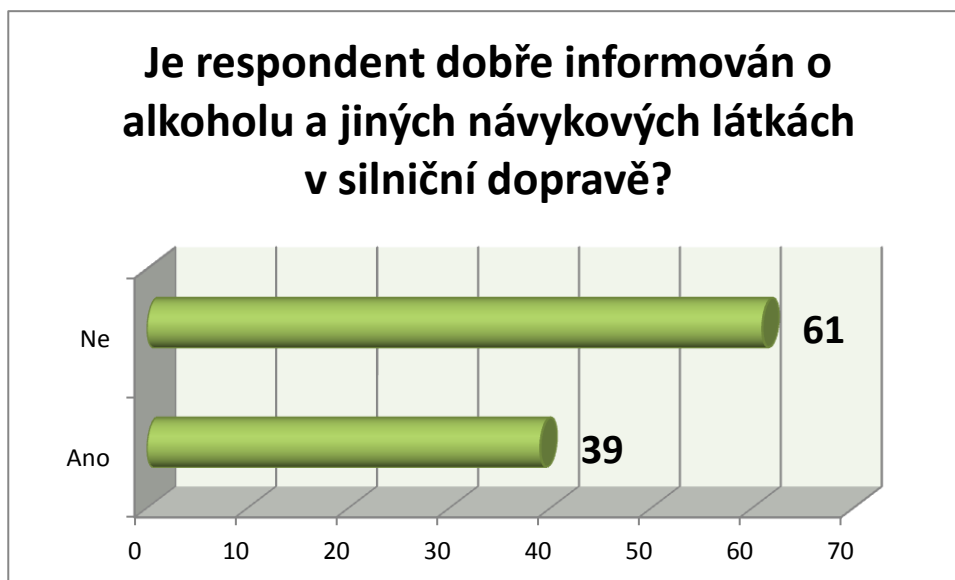
Zdroj ⁸⁰

Z předchozího počtu tři osoby uvedly, že řídili pod vlivem jiné návykové látky-drogy. Touto látkou byla v každém případě marihuana. Je to celkem zajímavé, protože z mé dosavadní praxe je častější pervitin. Je možné, že je to také tím, že marihuana z těla uživatele vyprchá o dost rychleji než pervitin, takže mnozí už druhý den po užití této drogy mají test na návykové látky negativní.

⁸⁰ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 12: Je respondent dobře informován o alkoholu a jiných návykových látkách v silniční dopravě?

Otázka č. 12: Myslíte si, že jste o problematice alkoholu a návykových látek v silniční dopravě dostatečně informováni? (Např. pomocí televize, novin, internetu,...)

Zdroj ⁸¹

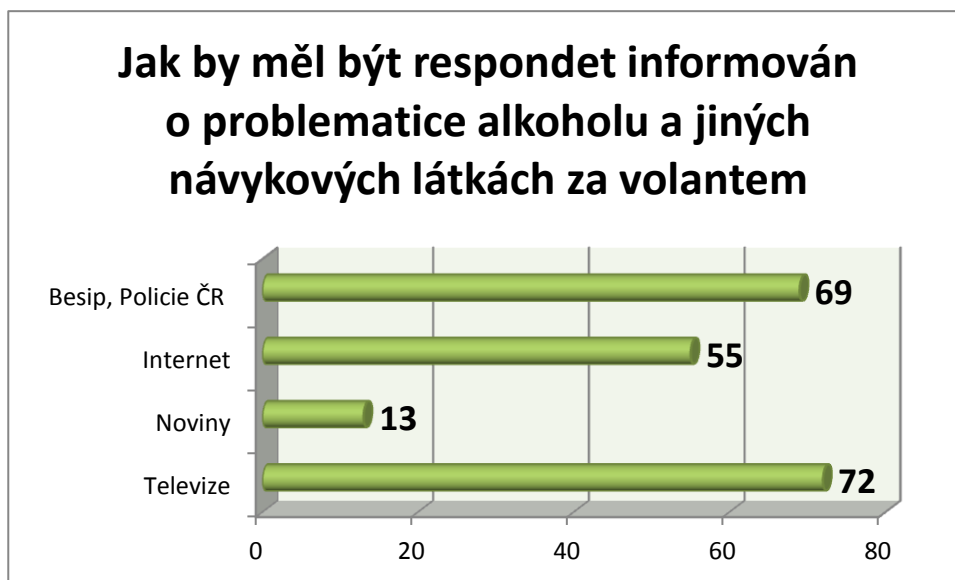
Graf číslo 12 poukazuje na to, že je více než polovina respondentů špatně informovaná o problematice alkoholu a jiných návykových látkách v silniční dopravě. Na otázku, zda si dotázaný myslí, že je dobře informován, odpovědělo záporně 61 respondentů. Zbýlých 39 je dle šetření dobře informováni. Z této části šetření vychází najevo, že se o problematice alkoholu a jiných návykových látkách při řízení motorových vozidel v naší zemi málo hovoří a můžeme říci, že je podceňována. Společnost by měla být více informována, a to jak pomocí médií (televize, internet, noviny), tak i preventivně z bezpečnostních akcí jako je BESIP, anebo Policie České republiky či Městská policie. V těchto preventivních akcích je důležité poukázat zejména na to, jaké mohou mít za volantem alkohol a drogy negativní následky.

---

⁸¹ Autor práce, 2015, vlastní šetření

Graf č. 13: Jak by měl být respondent informován o problematice alkoholu a jiných návykových látkách za volantem.

Otázka č. 13: Pokuste se uvést, jak byste měl/a být informován/a, aby Vás to opravdu přesvědčilo neřídít motorové vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Zdroj ⁸²

Poslední otázkou v dotazníkovém šetření bylo, jakým způsobem by měl být dotázaný informován o problematice alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě. V této otázce mohl respondent zvolit více odpovědí. U uvedených odpovědí byly nejčastěji jako zdroj označeny: televize a preventivní akce, např. BESIP, Policie ČR a Městská policie. Více než polovina respondentů by ráda uvítala, kdyby se o této problematice častěji psalo na internetu. Pouhých 13 respondentů uvedlo jako nejlepší informační zdroj noviny. Z šetření vyplývá, že dotázané nejvíce zaujme televizní vysílání nebo preventivní akce. Jak je zřejmé z šetření, tak nejvíce zaujmou preventivní akce za součinnosti BESIPU a Policie ČR, následně pak jejich odvysílání v televizních kanálech.

⁸² Autor práce, 2015, vlastní šetření

4.4 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza č. 1

Většina respondentů bude mít k řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek záporný vztah a spíše tuto problematiku odsuzují, než aby s tím sympatizovali. Zároveň budou pro nulovou toleranci alkoholu v krvi při řízení motorových vozidel.

Tato **hypotéza byla potvrzena**. Z celkového počtu 76% respondentů uvedlo, že mají k alkoholu a jiným návykovým látkám za volantem záporný vztah. Zároveň 68% dotázaných uvedlo, že by v České republice nedovolili žádnou hranici alkoholu v krvi. Z těch respondentů, kteří by povolili určitou hranici, byla nejčastější hranice 0,5 promile alkoholu v krvi.

Hypotéza č. 2

Většina dotázaných uvede, že jsou alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě v České republice dostatečně trestány.

Tato **hypotéza byla vyvrácena**. Celkem 57% respondentů uvedlo, že je alkohol nebo jiné návykové látky v silniční dopravě nedostatečně trestáno.

Hypotéza č. 3

Více než polovina respondentů vyplní v dotazníku, že u řidičů pod vlivem jiné návykové látky (drogy) se nejčastěji vyskytuje droga marihuana.

Tato **hypotéza byla potvrzena**. Dle mínění respondentů je nejčastější drogou užívanou při řízení motorových vozidel marihuana. Tuto možnost zvolilo 45% dotázaných. Druhou nejčastější byl pervitin, který vybralo 28% respondentů.

Hypotéza č. 4

V dotazníkovém šetření se objeví více než 10% respondentů, kteří někdy řídili pod vlivem alkoholu. Z této skupiny respondentů bylo více než 50 % přistiženo při řízení pod vlivem alkoholu Policií ČR.

První část hypotézy byla potvrzena. Celkem 17% dotázaných uvedlo, že v minulosti řídili pod vlivem alkoholu. **Druhá část hypotézy byla vyvrácena**. Z této

skupiny byli při řízení pod vlivem alkoholu přistiženi pouze 4 respondenti, což je méně, než bylo předpokládáno.

Hypotéza č. 5

V dotazníkovém šetření se objeví 5% respondentů, kteří někdy řídili pod vlivem jiné návykové látky (drogy). Dále je předpoklad, že touto látkou – drogou bude marihuana.

Tato **hypotéza byla vyvrácena**. V dotazníkovém šetření se objevilo pouze 3 % respondentů, kteří zvolili, že řídili pod vlivem jiné návykové látky – drogy. Touto drogou byla v každém případě marihuana.

Hypotéza č. 6

Více než polovina respondentů nebude o problematice alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě dostatečně informována. Například pomocí médií, preventivních akcí, Policí ČR a podobně.

Tato **hypotéza byla potvrzena**. Celkem 61% respondentů uvedlo, že jsou o problematice alkoholu a jiných návykových látkách v silniční dopravě nedostatečně informováni. Zároveň bylo zjištěno, že dotázaní jako informační zdroj o této problematice upřednostňují televizi společně s bezpečnostně preventivními akcemi (BESIP, Police ČR,...)

4.5 Zhodnocení dotazníkového šetření

Cíle dotazníkového šetření byly splněny. V šetření se podařilo získat aktuální názor a informovanost oslovených respondentů na problematiku alkoholu a jiných návykových látek při řízení motorových vozidel. Bylo zjištěno, že má veřejnost na alkohol a na jiné návykové látky v silniční dopravě záporný vztah, což je z pohledu autora dobře. V úvodních kapitolách šetření bylo stanoveno celkem šest hypotéz, které dotazníkové šetření buď to vyvrátilo, nebo potvrdilo. Čtyři hypotézy byly potvrzeny a dvě vyvráceny.

Jedním z cílů šetření bylo oslovit všechny věkové kategorie. Tento cíl se podařilo splnit. Nejpočetnější skupinou byli lidé ve věku od osmnácti do pětadvaceti let. To bylo ovlivněno tím, v jakém prostředí byl tento dotazník distribuován. Dalším z cílů

bylo oslovit jak ženy, tak muže, což bylo také splněno. Poměr mužů k ženám byl celkem vyrovnaný.

Následující otázky se již soustřeďovaly na problematiku alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě. Ve třetí otázce byl zjišťován názor respondenta na alkohol a jiné návykové látky – drogy při řízení motorových vozidel. Zde je považováno za úspěch, jak velká skupina dotázaných měla k této problematice záporný vztah. Další otázka ukázala, že dotázaní by při řízení motorového vozidla nepovolili žádnou tolerovanou hranici alkoholu v krvi. To dokazuje, že jsou naše právní normy nastavené správně a lidé s nimi sympatizují, právě v této problematice. Jak bylo řečeno v teoretické části práce, alkohol může i v malých, nepatrných dávkách nepříznivě ovlivnit chování člověka i jeho psychické či motorické funkce, tudíž je velice dobře uvědomění si tohoto problému lidmi. Respondenti souhlasili s tvrzením „*pokud řídím, piju nealko*“. Z těch respondentů, kteří zvolili určitou hranici alkoholu v krvi, byla nejčastěji zvolena přijatelná hranice do 0,5 promile alkoholu v krvi.

Zajímavé zjištění bylo, že si více jak většina dotázaných myslí, že je alkohol a jiné návykové látky za volantem v České republice nedostatečně trestán a že by měl stát k postihům přistupovat přísněji.

Následující otázka zjišťovala, která z uvedených drog je nejvíce užívaná u řidičů, kteří řídí pod vlivem návykových látek. Touto drogou se stala marihuana, druhou nejvyužívanější byl pervitin. Toto tvrzení bylo ovlivněno tím, že marihuana patří k nejznámějším drogám a je v naší zemi (ostatně i v okolních) snadno k sehnání a za poměrně nízký finanční obnos oproti ostatním drogám.

Zda respondent v minulosti řídil pod vlivem alkoholu, to zjišťovala otázka číslo osm. Předpokladem bylo, že pod vlivem alkoholického nápoje řídilo více jak 10% procent dotázaných. Tento předpoklad se naplnil, kdy dle šetření řídilo pod vlivem alkoholu 17% procent, což bylo oproti předpokládanému počtu celkem vysoké číslo. Z celkového počtu dotázaných byli 4 respondenti přistiženi a následně potrestáni. Nadále pak nebylo zjišťováno, jakým způsobem byli potrestáni, či na naměřenou hladinu alkoholu v krvi.

Pod vlivem návykové látky – drogy řídili z dotázaných respondentů pouze tři. Z tohoto počtu se jednalo v každém případě o marihuanu.

Poslední dvě otázky v dotazníku zjišťovali, zda je dotázaný o problematice alkoholu a jiných návykových látek v silniční dopravě dostatečně informován. Tady došlo k zajímavému zjištění, že celkem 61% respondentů uvedlo, že o této problematice dostatečně informováni nejsou. To je celkem vysoký počet a je vidět, že i preventivní akce jakou jsou BESIP nebo akce pořádané ve spolupráci s Policií České republiky či Městskou policií jsou málo medializované a málo se o nich mluví. Poslední otázka navazovala na tu předešlou, kdy bylo zjišťováno, jaký z uvedených způsobů a informačních zdrojů by respondent nejraději uvítal, aby ho to přesvědčilo neřídít pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Bylo zjištěno, že respondenti by chtěli být o této problematice informováni pomocí televize. Druhou nejčastější odpovědí, která měla jen o pár hlasů méně, byla preventivní akce jako BESIP, Policie ČR a Městská policie. Z tohoto zjištění lze vyvodit závěr, že jako nejlepší informační zdroj společnost považuje televizi společně s preventivně bezpečnostními akcemi. Tudíž je nejlepší udělat preventivně bezpečnostní akci, a to nejlépe zábavnou a pro společnost zajímavou verzí a následně ji za pomoci médií zveřejnit v televizním vysílání. Současně také veřejnost informovat o tom, jak je řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek nebezpečné a co to pro dotyčného může znamenat. Také přitvrdit při trestání, jako příklad toho, jak může dopadnout kdokoliv.

5 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit ucelený souhrn informací o alkoholu a jiných návykových látkách v silniční dopravě. V praktické části práce byl zjišťován názor dotázaných respondentů na alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě. Dále zjistit kolik procent respondentů v minulosti řídilo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a jakým způsobem nejefektivněji oslovit respondenta, aby neřídil pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Stanovené cíle práce se podařilo splnit.

V teoretické části práce byly v úvodních kapitolách vysvětleny a popsány základní pojmy, které s problematikou alkoholu a jiných návykových látkách v silniční dopravě souvisejí. Poté se práce zabývala alkoholem v silniční dopravě. Zde bylo popsáno, jak alkohol v jednotlivých stádiích působí na psychické a fyzické funkce řidiče motorového vozidla. V dalších kapitolách byly popsány přestupky a trestné činy, které s alkoholem v silniční dopravě souvisí. Také byla zmíněna nulová tolerance alkoholu v České republice. Dále se práce zaměřila na jiné návykové látky - drogy v silniční dopravě. Jednotlivé drogy zde byly rozděleny dle základního dělení. Každá s těchto drog byla nadále popsána a bylo vysvětleno, jakým způsobem působí na řidiče motorového vozidla. Cílem teoretické části práce bylo, aby čtenář po přečtení zjistil, že alkohol a jiné návykové látky negativně působí na schopnost řídit motorové vozidlo.

V praktické části bakalářské práce byl pomocí dotazníkového šetření zjišťován názor dotázaných respondentů na alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě. Nečekaným zjištěním bylo, že z celkového počtu sta dotázaných řídilo sedmnáct osob pod vlivem alkoholu a pouze tři pod vlivem drogy, tou byla v každém případě marihuana. V nadcházejících otázkách bylo zjištěno, že si dotázaní myslí, že je alkohol v České republice nedostatečně trestán, a že by stát měl v trestání přitvrdit. Závěrečná část dotazníkového šetření se zaměřila na to, jakým způsobem nejefektivněji oslovit respondenta, aby neřídil pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Z šetření vyplývá, že jako nejlepší způsob jak oslovit člověka, aby neřídil pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, jsou preventivní akce pořádané BESIPEM ve spolupráci s Policií České republiky nebo Městskou policií a následně o této akci informovat společnost za pomoci médií, a to konkrétně televize. Z tohoto zjištění by v budoucnu

mohl být vytvořený výzkumu, jak zefektivnit působení preventivních akcí, které by se zaměřovaly na alkohol a jiné návykové látky při řízení motorových vozidel.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BENEŠOVÁ, D. a kolektiv. *Jak vypracovat bakalářskou a diplomovou práci*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013. ISBN 978-80-7452-037-2.

ČERVENÝ, Zdeněk, ŠLAUF, Václav. *Přestupkové právo: Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. Praha: Linde Praha, a.s., 2008, ISBN 978-80-7201-713-3

HORZINKOVÁ, Eva - ČECHMÁNEK, Břetislav. *Přestupky a správní trestání, právní úprava k 1. 5. 2008*. Praha: Eurounion, 2008, ISBN 978-80-7317-069-1.

KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. Praha: Nakladatelství Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-613-X.

SOVINOVÁ, Hana. *Alkohol a úrazy*. Praha: Státní zdravotní ústav, 2002, ISBN 80-707-1206-6.

HÁJEK, Miroslav. *Jak nepřijít o řidičský průkaz*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008, ISBN 978-80-247-2215-3.

GANERI, Anita. *Drogy: od extáze k agonii*, Praha: Amulet, Alfabet, 2001, ISBN 80-862-9970-8.

KUBÁNEK, V. a POLÍVKA L. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus*, Praha: Policejní akademie České republiky, 2010, ISBN 978-80-7251-319-2.

MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Víme o drogách všechno?*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, ISBN 978-80-7478-589-4.

VORLÍČEK, Jiří, Zdeněk ADAM a Yvona POSPÍŠILOVÁ. *Paliativní medicína*, Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-0279-7.

DVOŘÁČEK, Igor. *Soudní lékařství pro všeobecné praktické lékaře*. Praha: Raabe, 2013, ISBN 978-808-7553-756.

LATA, Jan a Tomáš VAŇÁSEK. Kritické stavy v hepatologii. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 168 s. ISBN 80-247-0404-8.

EHRMANN, Jiří, Petr SCHNEIDERKA a Jiří EHRMANN. Alkohol a játra. Praha: Grada Publishing, 2006, ISBN 80-247-1048-X.

Periodikum:

Globetrotter Czech: ČASOPIS PRO VOLVO TRUCK CZECH REPUBLIC. Praha: Sven-Åke Brink, 2012, roč. 2012, č. 2.

Kvalifikační práce:

KOUŘIL, T., Řízení o přestupcích úseku dopravy se zaměřením na přestupky spáchané pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky ,[online]. Praha, 2014 [cit. 2014-2-10].

Bakalářská práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. JUDr.

Alena Kliková Ph.D. Dostupné

z http://is.muni.cz/th/392055/pravf_b/Tomas_Kouril_BP_Rizeni_o_prestupcich_na_useku_dopravy_se_zamerenim_na_prestupky_spachane_pod_vlivem_alkoholu__nebo_jine_navykove_latky.pdf

Legislativní dokumenty:

Judikáty [online]. 2010 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z:

<http://www.judikaty.info/cz/search/?q=STAV+VYLU%C4%8CUJ%C3%8DC%C3%8D+ZP%C5%AESOBLOST&db=nscr>

Úplné znění - Trestní předpisy. Ostrava: Sagit, 2013, s. 41, ISBN 978-80-7208-991-8.

Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (Zákon o silničním provozu).. Praha: Armex, 2013, s. 11-12, ISBN 978-808-7451-212

ŠÁMAL, Pavel, František PŮRY a Stanislav RIZMAN. Trestní zákon: komentář. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 1995, ISBN 80-717-9041-9.

Internetové zdroje:

Bezpečnostní sbory. ZÁMEK, David a Marek BLAŽEJOVSKÝ. Bezpečnostní sbory.wbs.cz [online]. 2009 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/6-2009/drogy_v_doprave.htm

Ministerstvo dopravy [online]. 2006 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://www.mdcz.cz/cs/Media/Tiskove_zpravy/Projednavani_prestupku_rizeni_pod_vlivem_navykove_latky_se_zefektivni.htm

Pomoc v závislosti [online]. 2011 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://www.pomocvzavislosti.cz/cs/akt/zavislost-na-lecich>

Drogy-info [online]. 2003 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: http://txt.www.drogy-info.cz/index.php/drogova_situace/legalni_drogy/tekave_latky/tekave_latky_strucne

ZÁMEČNÍK, Petr. REPADO: programy pro řidiče [online]. 2015 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <http://www.repado.cz/projekt/rizeni-pod-vlivem-alkoholu-a-drog/>

Substituční léčba [online]. 2015 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <http://www.substitutnic-lecba.cz/halucinogenni-drogy>

Drogová poradna [online]. 2009 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <http://www.drogovaporadna.cz/halucinogeny-uvod/halucinogeny-uvod.html>

Návykové látky. Navykovelatky.cz [online]. 2015 [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <http://navykovelatky.cz/tanecni-drogy/extaze>

Návykové látky. Navykovelatky.cz [online]. 2015 [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://navykovelatky.cz/stimulacni-drogy/kokain/>

Přestupkové řízení. BERÁNEK, Petr. Juristic.cz [online]. 2002 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://spravni.juristic.cz/149221/clanek/spravni1.html>

Zákonyprolidi.cz. ZÁKONYPROLIDI.CZ [online]. 2010 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

ŠUCHA, ZÁMEČNÍK a ŠŤASTNÁ. Asociace dopravních psychologů České republiky [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: http://www.dopravnipsychologovecr.cz/filestorage/prezentace/vliv-navykovych-latek-na-kognitivni-funkce-pri-rizeni_2.pdf

E-pravo.cz. LOJDA, Jiří. EPRAVO.cz [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/ohrozeni-pod-vlivem-navykove-latky-v-judikature-nejvyssiho-soudu-94013.html>

Idnes.blog. VOŘÍŠEK, Petr. Blog.Idnes.cz [online]. 2011 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://vorisek.blog.idnes.cz/c/191485/Tolerance-05-promile-za-volantem-je-prospesna-a-bezpecna.htm>

Alkoholik. MLČOCHOVÁ, Eva. Alkoholik.cz [online]. 2003-2014 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: http://www.alkoholik.cz/zavislost/opily_ridic_tresty/alkohol_za_volantem_a_schopnost_i_ridice_reakcni_rychlost_a_sebeduvera.html

Dopravní-pravo. Dopravní-právo [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>

Drogy kolem nás [online]. 2011 [cit. 2015-01-24]. Dostupné z: <http://drogy1.webnode.cz/zakladni-deleni-drog/>

Dopravní-právo. Dopravní-právo.cz [online]. 2010 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.dopravni-pravo.cz/dopravni-kontrola/kauce/>

Ostatní zdroje:

VOREL, František. Zaostřeno na drogy. Úřad vlády České republiky. Praha, 2008.

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Věk respondentů

Graf 2: Pohlaví respondentů

Graf 3: Názor respondentů na alkohol a jiné návykové látky (drogy) při řízení motorových vozidel

Graf 4: Povolený obsah alkoholu v krvi

Graf 5: Možná hladina alkoholu v krvi v České republice.

Graf 6: Dostatečné trestání řidiče za požití alkoholu a jiných návykových látek.

Graf 7: Nejčastěji se vyskytující droga za volantem.

Graf 8: Řízení respondenta pod vlivem alkoholu.

Graf 9: Přistižení respondenta při řízení pod vlivem alkoholu.

Graf 10: Řízení respondenta pod vlivem návykové látky.

Graf 11: Pod vlivem jaké drogy respondent řídil.

Graf 12: Je respondent dobře informován o alkoholu a jiných návykových látkách v silniční dopravě?

Graf 13: Jak by měl být respondent informován o problematice alkoholu a jiných návykových látkách za volantem.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. I Dotazník

Příloha č. I Dotazník

Vážená paní, vážený pane,

v úvodu bych se rád představil. Jmenuji se Václav Oberajtr a jsem studentem University Jana Ámose Komenského v Praze. Studuji poslední rok oboru Bezpečnostní studia.

Prosím Vás o vyplnění tohoto dotazníku k mé bakalářské práci na téma Alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě. Chtěl bych vás ujistit, že tento dotazník je zcela anonymní a bude sloužit pouze pro mé studijní účely. Správnou odpověď prosím zakroužkujte.

Za pravdivé vyplnění dotazníku Vám děkuji.

1. Kolik je vám let?

- a) 18-25 let
- b) 25-40 let
- c) 40-55 let
- d) 55 a více let

2. Jaké je vaše pohlaví?

- a) Muž
- b) Žena

3. Jaký máte názor na alkohol a jiné návykové látky (drogy) při řízení motorových vozidel?

- a) Negativní – jestliže někdo pije alkohol nebo bere drogy, co ovlivňují chování a řízení, neměl by v žádném případě řídit.
- b) Pozitivní – když člověk pije s mírou nebo má řízení pod kontrolou (i po užití drogy), nevidím v tom problém.
- c) Je mi to jedno – ať si každý dělá, co uzná za vhodné.

- 4. Povolili byste v České republice nějakou toleranci alkoholu (např. 0,5 promile)?**
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Nevím
- 5. Jaká by podle Vašeho názoru měla tato hranice alkoholu v krvi být? (navazuje na ot. 4)**
- a) Hranice alkoholu do 0,3 promile alkoholu v krvi
  - b) Hranice alkoholu do 0,5 promile alkoholu v krvi
  - c) Hranice alkoholu do 0,7 promile alkoholu v krvi
- 6. Myslíte si, že je alkohol a jiné návykové látky za volantem v České republice dostatečně trestán?**
- a) Ne, myslím si, že by stát měl při trestání přitvrdit.
  - b) Ano, myslím si, že stát trestá lidi, kteří řídili pod vlivem dostatečně a spravedlivě.
  - c) Nevím, moc se o tuto problematiku nezajímám.
- 7. Jaká droga je podle vás nejvíce užívaná u řidičů, co užívají tyto látky při řízení motorových vozidel?**
- a) Pervitin
  - b) Marihuana
  - c) Kokain
  - d) LSD (taneční drogy)

e) Jiná droga (popř. jaká?)
.....

8. Řídil/a jste vy někdy pod vlivem alkoholu?

- a) Ano
- b) Ne

9. Byl jste za řízení pod vlivem alkoholu přistižen Policií ČR a následně potrestán? (Navazuje na otázku číslo 8)

- a) Ano
- b) Ne

10. Řídil jste někdy pod vlivem jiné návykové látky (drogy)?

- a) Ano
- b) Ne

11. Jaká z níže uvedených látek to byla? (navazuje na otázku číslo 10)

- a) Pervitin
- b) Marihuana
- c) Kokain
- d) LSD (taneční drogy)
- e) Jiná droga: .....

12. Myslíte si, že jste o problematice alkoholu a návykových látek v silniční dopravě dostatečně informovaní? (Např. pomocí televize, novin, internetu,...)

- a) Ano, myslím, že média informují dostatečně.
- b) Ne, myslím, že by měla být společnost více informovaná.

13. Pokuste se uvést, jak byste měl/a být informován/a, aby Vás to opravdu přesvědčilo neřídít motorové vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky (možno zvolit více odpovědí) :

- a) Televize
- b) Noviny
- c) Internet
- d) Preventivní akce BESIP, Policie ČR, Městská policie

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Václav Oberajtr

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: Kombinované

Název práce: Alkohol a jiné návykové látky v silniční dopravě

Rok: 2014/2015

Počet stran textu bez příloh: 61

Celkový počet stran příloh: 4

Počet titulů českých použitých zdrojů: 17

Počet internetových zdrojů: 18

Počet ostatních zdrojů: 1

Vedoucí práce: Ing. Karel Machulda